VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 100 — Vol. LI vuosikerta | Sudbury, Ont. | Tiistai, elok. 29 p. — Tuesday, Aug. 29, 1967

Kuningas sai kuulla moitepuheita

Tuhansia kreikkalais-torontolaisia mielenosoituksella vallankaappausta tukenutta Kreikan kuningasta vastaan

Toronto. — Useita tuhansia Toronton 40,000:sta kreikkalaiscanadalaisesta kokoontui sunnuntaina iltapäivällä Queen's puistossa ilmaistakseen virailemaan saapuneelle Kreikan kuninkaalle, Konstantinelle protestin Kreikan nykyisestä fasistikomennosta ja kuninkaan osuudesta siihen. Kokouksen jälkeen mielenosoittajien valtuuskunta vei Kreikan demokratian palauttamista anovan kirjelmän kuninkaalle Park Plaza hotelliin.

Puhujat tuomitsivat Kreikan militaristien keväällä suorittaman vallankaappauksen ja esittivät vaatimuksia kansanvallan palauttamiseksi. Ei Kreikan kuningatar, vaan Expossa viime perjantaina protestilausuntonsa esittänyt näyttelijätär Melina Mervouri, on "Kreikan ensimmäinen lady" sanoi eräs puhujista. Puhujat toisensa perään tuomitsivat sen kun kuningas Konstantine on antanut taktillisen ja äänettömän siunauksensa vallankaappaukselle ja sitä seuranneelle sotilasjuntalle.

Puhujien ympärillä oli Queen's puistossa satoja henkilöitä joiden kantamissa julisteissa sanottiin Ateenan sotilasjunttaa fasistihallitukseksi ja vaadittiin demokraattisen hallitusjärjestelmään palaamista Kreikassa.

Sievä 16-vuotias vaaleaverinen tyttö, Anna Tsarnas, oli ketjuilla sidottuna mainosvaunuun, missä virkapukuiset miehet olivat hakkaavinaan häntä kiväärintukilla. Puhujat sanovat tytön edustaneen Kreikan demokratiaa.

Toinen mainosvaunu kuvasi Jouran saarta missä on nyt tuhansia poliittisia vankeja.

"Me tiedämme, että kuningas yritti vastustaa kenraaleja, mutta hän on siitä huolimatta typerä ja syyllinen", sanoi Kreikan demokratian palauttamseksi toimivan torontolaisen komitean sihteeri Angelo Giannakopoulis. "Hänen olisi pitänyt luopua kruunusta. Jos kuningas olisi eronnut maailma ei olisi hyväksynyt kenraalien hallitusta."

Vastauksena niille, jotka levittivät etukäteen tietoja kuningasta vastaan mahdollisesti järjestettävistä väkivaltaisuuksista, edellämainitun komitean jäsenet sanoivat, että kuningas Konstantine ei ole millään tavoin henkilökohtaisesti vaarassa. "Tosiasiassa me olemme nimittänyt 100 miestä huolehtimaan siitä, ette kuninkaalle tapahdu täällä mitään", sanoi yksi komitean jsen.

Kuninkaan puolesta järjestetyt pienet mielenosoitukset kutistuivat omaan mitättömyyteensä.

Puheitten pito alkoi kello 6.15. Poliisitarkastaja Charles Bond vaati kuitenkin äänenlaajentajien poistamista selittäen, ettei mielenosoitukselle annettuun lupaan sisälly kovaäänisten käyttö. Mielenosoittajat noudattivat määräystä.

Mielenosoituksessa puheenjohtajana toiminut Nick Skoulas seuralaisineen vei Park Plaza hotelliin mielenosoittajien kirjelmän.

Rabbi Feinbergin esittämän muutos ehdotuksen perusteella kuninkaalle esitetyssä kirjelmässä esitetään protesti myös Yhdysvalloille Kreikan sotilasjohdon tukemisesta.

Eräitten arviointien mukaan Park Plaza hotelliin marssineessa kulkueessa oli noin 3,000 osanottajaa. Siellä heille sanottiin kuitenkin, ettei kuningas ota vastaan heidän anomuskirjelmäänsä — että se on lähetettävä hänelle virallisia kanavia myöten Kreikan konsulaatin kautta.

Noin 500 mielenosoittajaa kokoontui University avenuen varrella olevan Kreikan konsulaativiraston edustalle huutaen kuorossa "demokratia Kreikalle" tunnusta. Rabbi Feinberg rohkaisi heitä sanoen, "olkaa niin äänekkäitä kuin voitte, että kuningas kuulee sen."

Bussi rotkoon 35 kuoli Perussa

Lima. — Kolmekymmentäviisi ihmistä kuoli ja 28 loukkaantui varhain lauantai-aamuna, kun bussi, minkä matkustajina he olivat, syöksyi 425 jalkaa syvään rotkoon Yanahuania maakunnassa, 250 mailia Limasta itään.

Nuorukaista syytetään miehen keihästämisestä

Toronton uuden kaupungintalon suunnittelua auttanut prof. surmattiin kesäasuntonsa luona

Newmarket. — Eräs 17-vuotias nuorukainen, Richmond Hilliltä oli maanantaina täkäläisessä poliisioikeudessa syytettynä miestaposta sen johdosta kun torontolainen arkkitehti, 31-vuotias Taivo Kapsi "keihästettiin" sunnuntai-iltana kuoliaaksi kesäasuntonsa lähettyvillä Whitchurch kunnassa. Robert David Beatty joutuu vastaamaan syytöksestä tänä perjantaina. Hänelle määrättiin $5,000 takausmaksu.

Mr. Kapsi, joka auttoi Toronton uuden kaupungintalon suunnittelua, oli saanut tuuman levyisen ja 10 tuumaa syvän haavan rintaansa. Hänen oikea keuhkonsa oli puhkaistu ja haava ulottui miltei koko kehon läpi.

Poliisiviranomaisilla on 4 jalan mittainen, toisesta päästä teroitettu keihäsmäinen puu, minkä he löysivät kesämökin lähettyviltä.

Mr. Kapsi, Lascelles Boulevardilta. oli apulaisprofessorina Toronton yliopistossa.

Hänen ystävänsä, John Ferguson, joka oli vierailemassa kesämökillä, kertoi poliiseille, että hän ja mr. Kapsi olivat ajaneet pois neljä nuorukaista jotka olivat tulleet vanhalla Volkswagen autolla takatietä tälle kesämökkialueelle. Tunkeutujat juoksivat metsään.

Miehet odottivat auton lähettyvillä ja kun kaksi nuorista saapui, mr. Ferguson ryhtyi ajamaan takaa yhtä ja mr. Kapsi toista, kummatkin eri suuntiin. Takaisin palattuaan, sanoi mr. Ferguson, hän näki mr. Kapsin makaavan maassa haavoittuneena ja vertavuotavana mutta elävänä. Hän kutsui ystäviä auttamaan, mutta mr. Kapsi oli kuollut ennen kuin he saivat hänen sairaalaan Newmarketissa.

Poliisiviranomaiset löysivät keihäsmäisen nuoren puun varren mökiltä johtavalta polulta. He löysivät myös .22 kaliberisen kiväärin Volkswagenista. He sanovat mr. Kapsin löytäneen sen autosta nuorukaisten paettua ensimmäisen kerran ja lyöneen sen rikki.

Whitchurchin poliisipäällikkö F. Mason sanoo, että k.o. nuoret olivat tulleet alueelle Volkswagenilla ja v. 1962 mallisella Pontiacilla. He olivat menneet kaikin Volkswageniin ja lähteneet ajamaan mäkiä ylös ja alas, sanoi poliisipäällikkö.

Poliisien kertoman mukaan nämä nuoret olivat kaikki Richmond Hilliltä. Robert Beatty ja hänen 16-vuotias veljensä Allan, 17-vuotias Gordon Sparks ja 17-vuotias John Tolchard.

Toronton yliopiston edustajat ovat sanoneet, että mr. Kapsi oli erittäin lahjakas suunnittelijaoppilas.

Vuoden kuluttua koulusta pääsynsä jälkeen, v. 1960 hän työskenteli Suomessa Viljo Rewellin kanssa auttaen häntä Toronton uuden kaupungintalon suunnittelussa.

MELINALTA PROTESTI KREIKAN KUNINKAALLE

Lentolehtisen kirjoittamisesta ja levittämisestä 31:lle kreikkalaiselle 10 kk. — 9 vuoden tuomiot

United Nations. — Kreikkalainen näyttelijätär Melina Mercouri otti perjantaina etuotteen Kreikan kuninkaasta järjestämällä sanomalehdistön haastattelutilaisuuden Yhdistyneet Kansakunnat Järjestön rakennuksen aulaan samaksi ajaksi kun kuningas Konstantine tuli rakennukseen.

Kirjeenvaihtajat ja valokuvaajat juoksivat villisti näyttelijättären luota kuninkaan luo ja päinvastoin aiheuttaneen toisinaan ilveilyä muistuttavia tilanteita.

Kreikan vallankaappausta ja Ateenan sotilasjunttaa vastaan protestoiva miss Mercouri ei saanut kuitenkaan annetuksi kuningas Konstantinalle protestikirjettään militaristien vallankaappauksesta, kun kuningas meni lounaalle pääsihteeri U Thantin kanssa. Mutta hän vei protestikirjeensä kuninkaan hotelliin.

Kuningas Konstantine saapui lauantai-iltana Torontoon missä oli Canadan kreikkalaisten toimesta järjestetty "tervetuliaisiksi" mielenosoitus sotilasjunttan vallankaappausta vastaan, mihin kuningas on sekaantunut.

Ateena. — Kolmekymmentäyksi henkilöä tuomittiin Ateenassa perjantaina kymmenestä kuukaudesta yhdeksäksi vuodeksi vankilaan syytettynä siitä, että he eivät olleet totelleet Kreikan sotilasjohdon määräyksiä väärien tietojen ja valtiovallan arvoa alentavien tietojen levittämisestä.

Heidän oikeuskuulustelunsa, mikä alkoi keskiviikkona, oli ensimmäinen joukko-oikeuskuulustelu vastarintaliikkeeseen osallistuvia kreikkalaisia patriootteja vastaan.

Neljä syytetyistä; mukaanlukien Kreikan parlamentin yksi entinen jäsen, Panayotis Katsikopoulos, tuomittiin yhdeksäksi vuodeksi vankilaan.

Syytetyt olivat suurimmalta osalta sotilasjuntan kesäkuussa lakkauttaman Keskusunioni-puolueen jäseniä.

"Oikeus" sanoi heidän kirjoittaneen, painattaneen ja levittäneen hallitusvastaisia lentolehtisiä, jotka ovat loukkaavia, epätarkkoja ja subversiivisia.

VIIME TIEDOT

Hongkong. — Brittiläinen armeijan kersantti kuoli maanantaina kun hänen tarkastamansa "tyhmänloukku" (booby trap) räjähti ja heitti miehen 200 jalan korkuiselta jyrkänteeltä alas.

Saigon. — Vietkong partisaanit suorittivat maanantaina neuvostoliittolaisilla tykeillä Yhdysvaltain merijalkaväen asemien pommituksen demilitarisoidun rajan lähettyvillä. Kranaatit surmasivat 10 merijalkaväen miestä ja haavoittivat 116. Toisessa osassa Etelä-Vietnamia Vietkong-partisaanit avasivat kranaatinheitintulen Yhdysvaltain helikopterikenttää vastaan surmaten 4 miestä ja haavoittaen 80 sekä tuhoten 3 helikopteria.

Detroit. — Kolme suurta autoyhtiötä esittää tänään tiistaina ensimmäisen yksityiskohtaisen työehtosopimusehdotuksensa United Auto Workersin neuvottelukomitealle, mutta yleisesti otaksutaan, että työnantajain yhteinen ehdotus on paljon huonompi kuin se, mitä autotyöläiset nyt odottavat.

Toronto. — Kaksi tunnettua John Diefenbakerin kannattajaa esitti eilen protestin siitä, miten on nimitetty äänestäviä edustajia ensi viikolla kokoontuvaan konservatiivien kansalliseen kokoukseen, missä valitaan uusi kansallinen johtaja. Laura Mann tiedoitti eronneensa komiteasta mikä muodostettiin nimittämään 90 yleisedustajaa Ontariosta. Hän syytti komitean jäseniä puolueellisuudesta yhden tai kahden johtajaehdokkaan hyväksi. Konservatiivien kansalliseen johtokuntaan kuuluva tri James Johnston lähetti protestikirjeen sitä suunnitelmaa vastaan kun elokuun alussa pidettyyn konservatiivien "ajattelijain konferenssiin" osallistuneelle 84:lle henkilölle aiotaan antaa äänioikeus puoluekokouksessa.

Tuuli vei 18 laskuvarjohyppääjää Erie järveen

Huron. — Kahdeksantoista laskuvarjohyppääjää putosi sunnuntaina ilmeisesti tuulen painamana voimakkaasti aaltoilevaan Erie järveen noin kahdeksan mailin päähän Huronista.

Poliisiviranomaisten maanantaiaamuna antamien tietojen mukaan kaksi laskuvarjohyppääjää on saatu pelastetuksi ja kaksi ruumista on löydetty. Kaikki muut olivat vielä maanantaina kateissa eikä heidän pelastumisestaan ole suurtakaan toivoa.

Yksi pelastetuista, 29-vuotias Bob Coy Springfieldistä, Ohio sanoo laskuvarjohyppääjien lähteneen matkalle Ortner Air Service kentältä Wakemanista B-25 koneella vapaahyppysuoritusta harjoittamaan. Hän sanoi heidän tarkoituksenaan olleen hypätä 20,000 ja 25,000 jalkaa ennen laskuvarjojensa avaamista.

Merkin saatuaan miehet suorittivat hypyn huonossa näkyväisyystilanteessa. Mr. Coy sanoi, että noin 4,000 jalkaa pudottuaan hyppääjät pääsivät pilvien läpi ja huomasivat olevansa järven yllä.

Eräitten vahvistamattomien tietojen mukaan joidenkin hyppääjien laskuvarjot eivät aukenneet lainkaan.

Hyppääjien etsintätyöhön on osallistunut sotilashelikoptereita, 15 yksityis-lentokonetta, 4 rannikkovartiolaivaa ja useita yksityisveneitä. Pelastustyötä vaikeutti järven voimakas aaltoilu.

Hollannin alahuone vaatii lopettamaan P.-Vietnamin pommituksen

Haag. — Hollannin parlamentin alahuone esitti Yhdysvalloille lauantaina ehdotuksen, että sen tulisi lopettaa Pohjois-Vietnamin pommituksen.

JUHLAVUODEN KOLME SYMBOOLIA

1867 1967

1917—1967

Itsenäinen SUOMI

Canadan 100-vuotispäivän, Vapauden kultavuoden ja Suomen itsenäistymisen 50-vuotispäivän kunniaksi

Quebecin kuninkaallinen komissioni kannattaa yleistä sairaushuoltoa

Suunnitelma täyttäisi liittohallituksen avunsaannin kelpoisuusehdot, mutta kaavailee samalla vain osittaista sairaushuoltoa aluksi

Quebec City. — Terveysasioita tutkinut Quebecin kuninkaallinen komissioni suosittelee yleistä ja miltei kaikkikäsittävää sairaushuoltoa maakunnan asukkaille.

Komissionin ehdotus täyttää liittohallituksen sairaushuoltopalvelun raha-avustuksen kelpoisuusvaatimukset, sisältyen siihen ajatus, että laki astuu voimaan heinäkuun 1 pnä 1968.

Quebecin suunnitelman alaiseksi tulisivat maakunnan kaikki sairaustapaukset, mukaanlukien mielisairaustapaukset. Se olisi henkilön mukana maakunnasta toiseen kulkeva. Se tulisi maakuntahallituksen hallintaan ja sen tilit tulisivat olemaan avoinna yleistä tarkastusta varten.

Kuninkaallinen komissioni esittää kuitenkin, että jos Quebec katsoo yleisen (kaikkia) käsittävän sairaushuollon kustannukset heinäk. 1 päivästä 1968 olevan liian suuret, silloin turvaudutaan muuttumiskauteen, tarkoittaen tämä suunnitelman asteittaista täytäntöön soveltamista Quebecissa. Jos Quebecissa otetaan siaraushuoltosuunnitelma täytäntöön heinäkuun 1 pnä 1968, sen kustannukset ensimmäisenä vuonna ovat $23 miljoonaa, selittää komissioni. Tämän menoerän rahoittamiseksi suositellaan 1 prosentin veroa verotettavasta tulomäärästä.

Jos Quebec toteuttaa v. 1968 tätä suunnitelmaa 40—45-prosenttisesti väestöönsä nähden, menot olisivat silloin $115 miljoonaa. Komissioni ehdottaa, että Quebec pyytäisi liittohallitukselle vuotta 1968 varten ehdoitta annettavaa $105 miljoonan suuruista rahoitusmäärää, vaikka suunnitelmaa toteutettaisiin aluksi vain osittain.

Kuninkaallisen komissionin ehdotukset menevät pääministeri Daniel Johnsonin esityksiä kauemmaksi. Pääministeri Johnson on ehdottanut askel askeleelta toteutettavaa sairaushuoltoa. Komissionissa oli aktuaari (tilastomies) Claude Gastonguayn johdolla 8 jäsentä.

Tämä komissioni pitää lääketieteellistä hoitoa tarpeellisena sijoituksena ihmisresurssien hyväksi. Sen raportissa sanotaan mm:

— Sairaushuoltolain alaiseksi pitäisi tulla kaikki lääke, leikkaus, obstetrinen (lapsenpäästö) ja psykiatri (mielisairaus) hoito vissein poikkeuksin, kuten esimerkiksi työhönmenoa varten suoritettava lääkärintarkastus.

— Sairaushuollon alaisiksi pitäisi tulla lääkärin määräämät lääkkeet kroonillisesti sairaille ja tätä palvelua olisi laajennettava sikäli kun lääkkeiden hinnat laskevat ja finanssitilanne sen oikeuttavat.

— Hammasleikkauksen (poisoton) pitäisi tulla alusta pitäen lain alaiseksi, mutta muu hammashoito tulisi ottaa lain alaisuuteen asteettain, kuten menetellään silmien hoidon ja kiropraktorin palvelunkin suhteen.

Komissioni vetää sellaisen johtopäätöksen, että sairaushuoltopalvelun ei tarvitse tuntuvammin huonontaa lääkintäpalvelun laatua. Komissioni arvioi että 1 prosentin vero antaisi Quebecille $35 miljoonan lisätulon vuodessa. Liittohallitus maksaisi $105 ja maakuntahallitus $90 miljoonaa.

USAn NATSIKOMENTAJA AMMUTTIIN KUOLIAAKSI

Murhan johdosta pidätetty eräs toinen natsi, jonka Rockwell erotti ryhmästään

Arlington, Va. — Amerikan natsipuolueen perustaja ja johtaja George Lincoln Rockwell joutui salamurhaajan uhriksi perjantaina peruuttaessaan autoaan Arlingtonin eräällä parkkeerauspaikalla.

Hänen ampumisestaan on pidätetty, ja murhasta syytettynä New Yorkissa kreikkalaisvanhemmista syntynyt 29-vuotias John Patler, jonka Rockwell erotti natsipuolueesta viime maaliskuussa syytettynä siitä, että hän on lietsonut eripuraa vaalea ja tummahipiäisten natsien välille. Pidätetty Patler oli "myrskyjoukkojen" kapteenina. Poliisien kertoman mukaan tummahipiäinen Patler, joka on laillisesti muuttanut nimensä (se oli ennen John C. Patsalos), oli aiheuttanut natsipuolueessa erimielisyyttä nimittämällä tavanmukaisesti kaikkia vaaleahipiäisiä ja vaaleatukkaisia natseja "sinisilmäisiksi piruiksi".

Rockwellia ammuttiin päähän ja rintaan puolisen aikana perjantaina hänen peruuttaessaan vuoden 1957 mallista Chevrolet autoaan parkkeerauspaikalle erään kaupan edustalla. Kaksi kuulan reikää on vain tuuman välimatkojen päässä Rockwellin auton tuulilasissa. Rockwellin auto meni ampumisen jälkeen eteenpäin, iski erääseen toiseen ajokkiin ja Rockwell putosi pois autosta. Pidätyksen jälkeen Patler kiisti syyllisyytensä.

Rockwell tunnettiin fanaattisena natsipäällikkönä joka uhkasi "laillisilla lynkkauksilla" juutalaisia, neekereitä ja muita vähemmistöryh-

(Jatkuu sivulla 4)

KAUPUNKIEN TUSKALLINEN TILANNE YHTYY USAn VIETNAM- SOTAAN

Washington. — Kokoontuneena hätätilaistuntoon keskustelemaan kaupunkien kriisistä hallituksen ulkopuolella olevat Yhdysvaltain eräät huomatuimmat johtohenkilöt esittivät viime viikolla hallitukselleen eräitä sellaisia toimenpiteitä jota vain "radikaalit" suosittelivat muutama vuosi sitten.

He esittivät välillisesti selvää arvostelua presidentti Lyndon Johnsonia vastaan siitä, että hän on pannut Vietnamin sodankäynnin kotona käytävän köyhyydenvastaisen sodan yläpuolelle.

Esiintyen hiljan muodostettuna kaupunki-kokoomuksena, Yhdysvaltain liikelaitosten, ammattiunioiden, opetuskunnan, kunnallishallintojen pappien ja kansalaisvapauksien puolustavan liikkeen yli tuhat johtohenkilöä esitti hallitukselle, että loppukädessä siitä (hallituksesta) on tultava työnjohtaja.

Asiallisesti puhuen tämä kokoomus antoi hyväksymisensä myös taatun alemman vuositulon ajatukselle ehdottaessaan, että liittohallitus ryhtyisi toimenpiteisiin taatakseen riittävän tulon kaikille jotka eivät voi tehdä työtä.

Aluksi tämä ns. hätätilakokous pyytää Washingtonia laatimaan työohjelman, minkä perusteella saatai siin vähintään miljoona uutta hyödyllistä työpaikkaa niille, jotka eivät löydä itselleen työtä. Tämä ehdotus on siinä periaatejulistuksessa, minkä hätätilan johtava, 33-henkinen komitea oli laatinut

Mainitussa komiteassa on sellaisia henkilöitä kun Chase Manhattan Bankin presidentti David Rockerfeller; New Yorkin pormestari John Lindsay; AFL-CIO:n päämies George Meany; Ford yhtiön päämies Henry Ford ja autotyöläisten union presidentti Walter Reuther.

Muina komitean jäseninä oli lisäksi värillisten kansalaisoikeuksien puolesta toimivan liikkeen johtaja Roy Wilkins; Roomalaiskatolinen arkkipiispa John F. Dearden Detroitista; Kirkkojen Kansallisen neuvoston presidentti tri Arthur Flemming ja Litton Industries Ind:n presidentti Roy Aash.

Kaupunkikokoomuksen istunnossa korostettiin sitä, että Yhdysvaltain hallituksen täytyy kiinnittää paljon enemmän huomiota kaupunkien ongelmiin — kaupunkien sairauden voittamiseksi, kuten sanottiin.

Hyväksytyssä periaatelausunnossa sanotaan:

"Me uskomme, että Amerikan kansan ja hallituksen tulee uudelleen lajitella kansalliset prioriteetit (etusijat). Tämä edustajakokous kehoittaa kansakuntaa lopettamaan kerta kaikkiaan yleisen hyvinvoinnin keskuudessa olevan köyhyyden häpeän. Hallituksen ja liikelaitosten täytyy hyväksyä vastuunalaisuuden siitä, että amerikkalaisille varataan mahdollisuus ansaita riittävästi tuloja.

"Kun yksityis-sektori ei voi varata työtä niille, jotka ovat sekä kykeneviä että halukkaita työhön, silloin vapaan yhteiskunnan hallituksen tulee omaksua vastuunalaisuus ja toimia viime vaiheen työnantajana, taatakseen riittävän tulorajan niille jotka eivät muuten työtä saa."

Pormestari Lindsy sai voimakkaita suosionosoituksia kun hän asiallisesti puhuen antoi presidentti Johnsonille haasteen todistaa väitöksensä että Yhdysvallat on kyllin rikas ja riittävän voimakas käsitelläkseen samanaikaisesti Vietnamin sekä omien kaupunkien ongelmat.

Meidän kansainväliset sitoumuksemme eivät saa heikentää meidän kotoisia ponnistulujamme, sanoi pormestari Lindsay. "Jos meidän puolustussitoumuksemme, jos meidän avaruussitoumuksemme tai mitkä tahansa muut sitoumuksemme on tehty ennen kuin kaupunkimme joutuivat tuskatilanteeseen ehkäisten tehokkaat toimenpiteet näiden kipujen korjaamiseksi, silloin on niitä sitoumuksia harkittava uudelleen. Meidän prioriteettejamme (etusijaisuuksiamme) on järjestettävä uudelleen."

PSI lopettaa yksilövakuutukset vuoden lopussa

Toronto. — Noin 250.000 henkilöä menettää vuoden lopussa eli joulukuun 31 pnä "PSI" nimellä tunnetun (Physicians Service Inc) vakuutukset.

Lääkärien järjestämä ja hallitsema Ontarion laajuinen PSI aikoo keskittää liiketoimintansa vain ryhmävakuutusten kohdalle.

Joulukuun lopussa vakuutuksensa menettävät voivat siirtyä Ontario Medical Service Insurance Planin (OMSIP) alaisuuteen. Jos he anovat tätä muutosta ennen syyskuun 30 päivää, silloin ei tapahdu vakuutuksessa mitään välipäätä, vaan he saavat OMSIP:in vakuutusturvan tammikuun 1 päivästä lukien.

RAUHANPUOLUE USAn PRESIDENTTIVAALEIHIN?

Chicago. — Noin 3,000 henkilöä, jotka katsovat, että Yhdysvalloissa "on jotakin perusteellisesti väärin" kokoontuu tällä viikolla Chicagossa keskustelemaan siitä, mitä he voivat tehdä ensi vuoden presidenttivaaleissa.

Yksi kaikkein eniten keskustelua aiheuttanut mahdollisuus on se, että tri Martin Luther Kingin Jr. ja tri Benjamin Spocken johdolla osallistutaan kolmannen puolueen muodossa presidenttivaalitaisteluun demokraatti- ja republikaanipuoluetta vastaan. Vaikka tri King on sanonut, että hän ei ryhdy presidenttiehdokkaaksi hän tulee esittämään tänä torstaina kokoontuvalle edustajakokoukselle johtavan ohjelmapuheen.

Tämä edustajakokous kokoontuu virallisesti torstaina, mutta "ennakko-edustajakokous" pidetään tänään (tiistaina) ja keskiviikkona Palmer Housessa, missä eri komiteat tarkastavat kokoukselle esitetyt päätöslauselmaehdotukset. Torstaina alkava edustajakokous pidetään Chicagon Coliseumilla.

Rauhaa ja kansalaisvapauksia puolustavista liikkeistä noin kaksi vuotta sitten alkunsa saanut Uuden politiikan kansallinen konferenssi (National Conference for New Politics) on tämän edustajakokouksen kutsunut.

Sen rinnakkaispuheenjohtajina tulee olemaan Georgian osavaltion edustaja Julian Bond ja Kalifornian demokraattisen neuvoston entinen puheenjohtaja Simon Casady.

Kokoukseen osallistuvat järjestöt ja ryhmät ovat paljon toisistaan erilaisia kokonsa, taistelumielisyytensä ja toimintamuotojensa suhteen: Sinne tulee edustajia paikallisista poliittisen toiminnan komiteoista, huoltounioista, "Student Non-Violent Co-ordinating" komiteasta, Vietnamin kesä komiteasta, "Mississippi Freedom" demokraattisesta puolueesta, "Women's Strike for Peace" komiteasta jne.

Sinne on kutsuttu myös muiden ryhmien seuraajia, joilla ei ole äänestysvaltuuksia. Näihin järjestöihin lukeutuvat mm. seuraavat: "Committee for a Sane Nucltar Policy", asevelvollisuutta vastustavat unionit, tri Kingin johtama "Southern Christian Leadership Conference", "Student for a Democratic Society" ja "W.E.B. du Bois clubit".

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB

TILAUSHINNAT:
Canadassa: 1 vk: $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n: 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen: 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Etelä-Vietnamin "vaaleista"

Vajaan viikon kuluttua, tarkemmin sanoen syyskuun 3 päivänä pidetään Etelä-Vietnamissa vaalit, missä toteutetaan demokratiaa Washingtonin armosta Saigonin sotilasjuntan tyyliin.

Näistä "vapaista" vaaleista on puhuttu yhdysvaltalaislehdissä paljon. Todennäköistä kuitenkin on, että äänestys suoritetaan Etelä-Vietnamin 16,340 yhdyskunnasta vain 5,564 asutuskeskuksessa siksi, kuten on avoimesti sanottu, kun "turvallisuusseikat" estävät vaalitoimituksen muissa yhdyskunnissa. Tämä tarkoittaa sitä että Saigonin vaalivirkailijoilla ei ole mitään asiaa kansallisen vapautusrintaman kontrollissa oleviin yhdyskuntiin.

Mutta tämä ei ole ainoa rajoitus kansan "vapaan mielipiteen" ilmaisemisen tiellä. Vaikka Yhdysvaltain presidentti Johnson ja hänen alaisensa ovat vointinsa mukaan yrittäneet puolustella näiden vaalien "aitoutta" niin hänkin on myöntänyt, että Etelä-Vietnamin vaalikampanjaan liittyy "tahrojakin".

Tosiasiassa näillä vaaleilla on niin huono maine maailman turuilla, että YK torjui kahdesti sille tehdyn esityksen vaalitarkkailijain lähettämiseksi nimenomaan siksi kun YK ei halua antaa pienintäkään "hyväksymisen" leimaa sille toimitukselle. Saigonin sotilasjuntta on sen jälkeen pyytänyt — saadakseen jonkinlaisen laillisuuden leiman hommalleen — kahtakymmentä maata lähettämään vaalipäiväksi tarkkailijoita Etelä-Vietnamiin, mutta ainoastaan Yhdysvallat on tähän mennessä suostunut sinne tarkkailijoita lähettämään.

Yleismaailmallisena käsityksenä onkin, että koko Etelä-Vietnamin vaalit on järjestetty vain Yhdysvaltain hyökkäyssodan oikeuttamiseksi, eli siinä toivossa, että ketään edustamaton Saigonin hallitus saataisiin jotenkin "laillistetuksi". Toisin sanoen, tarkoitus on saada sotilasjuntan johtomiehet edelleen valtapukille, tällä kertaa jonkinlaisen vaalimenöön verien avulla.

Sotilasjuntan vcimamiehenä näissä vaaleissa on varapresidentin ehdokkaana nykyinen pääministeri, Nguyen Cao Ky ja varsinaisena presidentin ehdokkaana nykyinen valtion päämies, kenraaliluutnantti Nguyen Van Thieu. Heidän valintansa — ja siihen pyrkii sekä Washington että Saigon — jättää hallituspukille nykyiset johtomiehet.

Ja minkälaisia nämä miehet ovat:

Nykyinen pääministeri, Kenraali Ky on sanonut, että hänen poliittisena ihanteenaan eli esikuvanaan on Adolf Hitler! Hän on myös sanonut, että jos kaikista keinotteluista, korttien väärin jakamisesta ja muista "varotoimenpiteistä". huolimatta tulee valituksi "puolueettomuutta" kannattava ehdokas tai joku muu kommunisti, niin hän ryhtyy asevoimin vastustamaan sellaisen vaalitulcksen toteuttamista.

Jokin aika sitten laadittu "uusi perustuslaki" kieltää "ehdokasoikeuden kaikilta jotka toimivat välillisesti tai välittömästi kommunismin hyväksi . . . sekä kommunistimielisiltä puolueettomilta." Tällainen määritelmä tarkoittaa sitä, että kuka tahansa, jolla epäillään olevan voiton mahdollisuus, voidaan estää asettumasta ehdokkaaksi sillä perusteella, että hän toimii joko "välillisesti tai välittömästi kommunismin hyväksi" tai että hän kannattaa "kommunistimielistä puolueettomuutta".

"Amerikkalaiset tulevat luokseni sanoen, että he haluavat vapaita vaaleja," sanoi kenraali Ky jokin aika sitten. "Minä lupaan heille että he saavat vapaat vaalit, ja he (amerikkalaiset) hymyilevät. He sanovat uskovansa minua ja minä hymyilen." Merkillepantavaa on että pääministeri Ky antoi tämän kyynillisen lausuntonsa vaalikampanjansa yhteydessä kesäkuun 17 päivänä, vaikka "uusi perustuslaki" määrittelee selvästi, että vaalikampanja ei saa alkaa ennen elokuun 1 päivää! Niin Ky kuin Thieukin ovat olleet aktiivisessa vaalikampanjassa jo useita viikkoja, mutta siviiliehdokkaat pääsivät vaalikampanjaan alkuun vasta kymmenkunta päivää sitten!

Uutistiedossa on kerrottu, että sanomalehtiä on sensuroitu vaalimateriaalin julkaisemisen yhteydessä ja toisia lakkautettukin ainakin väliaikaisesti "yleishyvän" loukkaamisesta. Rauhan ehdokas Au Troung Thanh diskvalifioitiin sillä perusteella että hän on "kommunistimielinen".

Vaikka viimeaikoina on Yhdysvalloista lähtöisissä uutistiedoissa yritetty kaunistella Saigonin "vaalikampanjaa" niin esimerkiksi sellainen konservatiivisuudestaan tunnettu lehti kuin New York Times esitti mielipiteen, että Etelä-Vietnamin vaaleissa ei noudateta "rehtiä pelisääntöjä". Lehti varoitti pres. Johnsonin hallitusta, että se "ei voi saada suurta osaa kotimaisesta ja ulkomaisesta mielipiteestä uskomaan Saigonin demokratian aitouteen."

National Guardian lehden selostuksen mukaan edustajakamarin 57 demokraattipuolueen jäsentä julkaisi elokuun 10 päivänä lausunnon, missä varoitetaan, että syyskuun 3 päivän vaaleja "pidetään miltei tekopelinä, ellei korjaustoimenpiteisiin ryhdytä viivyttelemättä". Seuraavana päivänä näihin edustajakamarin jäseniin liittyi useita senaattoreita, mukaanlukien Robert F. Kennedy (D.-N.Y.) ja Jacob K. Javits (R.-N.Y.) leimaten Etelä-Vietnamin vaalit "ilveilyksi" ja "kuva-arvoitukseksi". Itse presidentti Johnson katsoi tarpeelliseksi lähettää kenraali Kylle sanoman, että vaalihuijaus (rigging the election) voi "vieroittaa Yhdysvaltain kansan" — ikäänkuin "huijausta" ei olisi jo tapahtunut ylitsevuotavassa määrässä.

Muodollisesti Ky ja Thieu joutuivat lähettämään maakuntien viranomaisille määräyksen olla yhteistoiminnassa siviiliehdokkaiden kanssa. Mutta nämä siviiliehdokkaat ovat kuitenkin jatkuvasti valittaneet, että heitä ja heidän kannattajiaan ahdistellaan ja peloitellaan. Merkillepantavaa on myös, että tällaisen syytöksen esitti vielä viikko sitten johtava siviiliehdokas, Van Huong, joka on sivumennen sanoen Etelä-Vietnamin entinen pääministeri.

Siviiliehdokkaat, jotka pääsivät vain muutamaksi päiväksi vaalikampanjaan, syyttivät vähän toista viikkoa sitten, että heidän kulkumahdollisuuksiaan on tahallisesti sabotoitu militaristien toimesta, ja että — pitääkseen itsensä erossa ja muista ylempänä — kenraalit Ky ja Thieu ovat kieltäytyneet osallistumasta muiden ehdokkaiden kanssa samoihin vaalikokouksiin.

Tärkeintä on kuitenkin tämä. Jo ennen vaalikampanjan alkamista kenraalit huolehtivat siitä ettei heitä vastaan saa nimittää ketään sellaista siviiliehdokasta, jolla on voiton mahdollisuudet. Perustuslaillinen kokous päätti — ja siinä kokouksessa huolehti kenraali Kyn poliisipäällikkö pyssyineen siitä ettei mitään "vääriä päätöksiä" tehdä — että maanpakolaisuudessa olevaa kenraali Duong Van Minhia ja avoimesti "rauhan ehdokkaaksi" halunnutta Au Truong Thanhia ei hyväksytty ehdokkaiksi.

Kun pullat ovat tällä tavoin uunissa, niin selvää on että ne eivät pala eivätkä paistu — miltei ihme täytyy tapahtua jos sotilasjuntan miehet eivät tule "suunnitelmien mukaan valituksi".

Hyppy yli vuosisatojen

Seuraavan UNESCO-järjestön välittämän artikkelin kirjoittaja lordi Ritchie-Calder on maailmankuulu tiedekirjailija ja Edinburgfin yliopiston kansainvälisen politiikan professori. Hän on suorittanut monia YK:n ja sen erityisjärjestöjen asiantuntijaintehtäviä ja osallistunut kahteen YK:n järjestämään atomienergian rauhanomaista käyttöä käsittelevään konferenssiin. Viime vuosina hän on kirjoittanut monilla kielillä ilmestyneitä teoksia, joissa tieteen saavutuksia on tehty tunnetuksi laajoille lukijapiireille. Tällaista tieteen suurpiirteistä "kansanomaistamista" on myös hänen seuraava artikkelinsa, jossa luodaan yleinen katsaus teollisen vallankumouksen aikaiseen ja jälkeiseen kehitykseen. Mielenkiintoisinta Ritchie-Calderin katsauksessa on toteamus, että ihmisrotujen erilaisuus ei ole millään tavalla vaikuttanut maapallon jakautumiseen kehittyneisiin ja alikehittyneisiin maihin, kysymys on ollut vain maapallon luonnonrikkauksien jakautumisesta.

Jos marsilaiset päättäisivät lähteä käymään planeetallamme, he olisivat vaarassa joutua amerikkalaisten tai neuvostoliittolaisten avaruusalusten pysähdyttämiksi. Siitä he päättelisivät, että tieteellinen ylivalta on lauhkean pohjoisen alueen ihmisellä. Mutta jos se olisivat tulleet maan päälle vuosien 3,000 ja 500 e.Kr. välillä, he olisivat todenneet ylivallan olevan lähi- ja keski-idän kansailla ja kahden seuraavan vuosituhannen kuluessa he olisivat asettaneet ensi sijalle kiinalaiset ja intialaiset.

Tieteellinen ja tekninen sivilisaatio, josta olemme niin ylpeitä ja joka saavuttaa huippunsa viime kahdenkymmenenvi:den vuoden keksinnöissä, on vain vähän yli kaksi vuosisataa vanha. Moderni tiede voidaan laskea alkaneeksi jo aikaisemminkin, kuudennellatoista vuosisadalta — Leonardo da Vinci oli huomattava tiedemies — mutta todellista alkua merkitsee höyrykoneen keksiminen. James Wattin ansiosta teollisuus — aluksi Englannissa — sai avukseen tuotantoa kehittäviä voimia. Näin syntyneiden rikkauksien avulla taas voitiin kustantaa koulutus, tieteellinen tutkimus ja, kuten Whitehead sanoi "yhdeksännentoista vuosisadan suurin keksintö" — keksimismenetelmän keksiminen, asia jota nykyisin nimitämme teknologiaksi.

Ensimmäisen teollisen vallankumouksen eräinä aiheuttajina olivat maaperän polttoaineet, ensiksi hiili, sitten öljy ja luonnonkaasut. Hiilen täytyi olla helposti saatavissa ja lähellä rautakaivoksia tehdäkseen mahdolliseksi tehtaitten käynnin. Yhdeksän kymmenessosaa maailman hiilivarastoista ja yli neljä viidesosaa maailman öljyvarastoista sijaitseekin lauhkealla pohjoisella vyöhykkeellä.

JOS FARADAY OLISI ELÄNYT ENNEN WATTIA

Tästä maantieteellisestä ja geologisesta seikasta johtui 9sännentoista vuosisadan teollinen keskittyminen ja tästä puolestaan seurasi poliittisen maailmankartan muuttuminen. Etelämmässä sijaitsevat maat eivät ole voineet osallistua teolliseen vallankumoukseen muuten kuin halpojen raaka-aineitten ja työvoiman tuottajina.

On hyvä muistuttaa mieliin nämä tosiseikat, koska ne kumoavat kaikki väitteet suuremman tieteellisen tai teknisen lahjakkuuden olemassaolosta. Ensimmäisen teollisen vallankumouksen luojat olivat kylläkin lahjakkaita, mutta heitä suosivat myös erityisesti maantieteelliset ja geologiset olosuhteet. Tulee mieleen ajatus, mitä olisi voinut tapahtua, jossa Faraday olisi elänyt ennen Wattia ja sähkögeneraattori edeltänyt höyrykonetta. Kaksi kolmasosaa maailman vesivoimavaroista sijaitsee 20. pohjoisen leveysasteen eteläpuolella.

Isolla britannialla oli viidenkymmenen vuoden etumatka. Vasta Napoleonin sotien jälkeen alkoi manner-Eurooppa ottaa sitä kiinni. Sillä oli vastassaan voimakas brittiläinen teollisuusjärjestelmä, jota lainsäädäntö suojeli vakoilijoilta ja työvoiman etsijöitä vastaan. Brittiläinen käsityöläinen rikkoi lakia, jos hän halusi muuttaa maasta ja kangaspuitten vienti oli kielletty vuoteen 1840 asti. Oli kuitenkin eräs keino, jonka avulla voi oppia, vaikka ei päässytkään oppimaan tehtaisiin, nimittäin teoreettinen opetus kouluissa.

Näin syntyi tekniset koulut, mm. saksalaiset ja sveitsiläiset tekniset instituutit. Tiedemiehiä ja insinöörejä lähetettiin Englantiin valmistumaan tekniikan opettajiksi. Vaikka valmistusmenetelmät pidettiin ankarasti salassa, opetettiin niiden teoriaa julkisesti. Manner-Euroopan yliopistoissa alettiin harrastaa sovellettuja tieteitä luonnontieteiden rinnalla: syntyi teknistä koulutusta pakollisen alkeiskoulun lisäksi, "Land-grant collegeiden" perustaminen edisti Yhdysvalloissa suuresti tekniikan leviämistä — nimi johtuu siitä, että hallitus luovutti maa-alueita ammattikoulutuskeskusten perustamista varten uusille asutusseuduille. Kun lännen teillä vielä huojuivat kuomuvaunut, huomasi nuori valtio jo, että sen oli saatava koulujärjestelmä, jonka avulla se saattoi kilpailla Euroopan maiden teknisen kehityksen kanssa.

TEOLLISUUS TUTKIMUKSEN KANNUSTAJANA

Tieteen ja teollisuuden yhtyminen on tuottanut loistavia tuloksia, joiden todistajina nykyisin olemme kehittyneissä maissa. Tieteellinen perustutkimus on antanut tiedon, joiden pohjalla keksijät ovat toimineet. Teollisuus vuorostaan on kannustanut tieteen kehitystä. Teollisuuden luomien rikkauksien ansiosta on tieteelliseen opetukseen myönnetyt määrärahat voitu moninkertaistaa. Parantamalla hienomekaanisten kojeiden laatua on teollisuus varustanut tutkijat mitä moninaisimpiin yrityksiin. Ahdistamalla tiedemiehiä jatkuvasti kysymyksillään se on pakottanut nämä tutkimaan ja tutkimaan ongelmia siksi kunnes ratkaisut ovat löytyneet. Tämä teollisuuden taholta tuleva vastavaikutus on kiihoittanut keksintöjen syntyä ja niiden soveltamista.

Toinen maailmansota vaikutti teoreettisen tiedon käytäntöön soveltamiseen kiihdyttävästi. Atomiytimen rakenteen kärsivälliset tutkimukset muuttuivat "Manhattan Projectiksi". Eri maiden tiedemiehet ja insinöörien ponnistelut ja noin 6,4 miljardia markkaa maksava ohjelman toimeenpano päättyi atomipommin valmistukseen. Vähemmän kuin viisi vuotta sen jälkeen, kun uraaniatomi oli ensi kertaa halkaistu laboratorioolosuhteissa luotiin atomiase. Tieteellistä edistystä ei laskettu enää vuosisadoissa vaan vuosikymmenissä, vuosissa, kuukausissa. Tuskin keksinnöt oli tehty, kun niitä jo käytettiin; ilmiön syyn tunteminen merkitsi myös sen aikaansaamisen osaamista.

Tämän seurauksena olemme kahdessakymmenessäkahdessa vuodessa sirtyneet atomikaudesta kybernetiikan aikaan, sitten avaruusaikaan — ja olemme siirtymässä sovelletun biologian aikaan sen vallan ansiosta, jonka desoksiribonukleiinihappo (D. N. A.) meille antaa yli elämän alkulähteitten.

UUSIA KONEITA, UUSIA RAAKA-AINEITA

Tutkat, paljastimet, laskentakeskukset, suuntaajat ja automaattiset ilmantorjunta-aseiden laukaisijat yhdessä ilmasotaa varten kehitettyjen elektronisten mini-kojeiden ja servo-moottoreiden kanssa ovat synnyttäneet kybernetiikan ja automaation. V-2 pommit, joilla Lontoota pommitettiin, ovat avaruusalusten esi-isiä. Sota aiheutti välttämättömiä tarpeita, joiden takia jouduttiin nopeasti luomaan uusia materiaaleja, muoviaineita, hyönteimyrkkyjä ja yhä uusia lääkeaineita.

Tiedemiesten keksimät ja insinöörien viimeistelemät laskukoneet tekevät mahdolliseksi suorittaa laskutoimituksia, jotka ennen olisivat kestäneet matemaatikon koko elämän ajan. Kahdeksannellatoista vuosisadalla keksittiin koneita, joiden avulla vältettiin lihasten ponnistuksia. Meidän aikamme on lisännyt niihin koneet, jotka tekevät aistimme tarpeettomiksi. Ne ovat herkempiä kuin korvat, tarkempia ja väsymättömämpiä kuin silmät, tuhat kertaa näppärämpiä kuin käsityöläisen sormet. Sähköaivot toimittavat jopa joitakin ihmisaivojen suorittamia tehtäviä kuten muistaminen ja ongelmien looginen erittely.

Yleisesti ottaen nämä keksinnöt ovat olleet hyödyksi ennen kaikkea niille maille, joissa oli jo tapahtunut ensimmäinen teollinen vallankumous — maantieteellisesti noin kolmasosalle maapalloa. Mutta tiede on koko ihmiskunnan omaisuutta ja nyt, kun kivennäispolttoaineet eivät enää ole ainoita energialähteitä ja kun voimme käyttää hyväksemme atomienergiaa, vesivoimaa, maan lämpöön perustuvaa energiaa ja kun toivon mukaan lähiaikoina voimme käyttää hyväksemme auringon energiaa, on tullut aika kahdelle kolmasosalle jälkeenjääneitä tehdä hyppy yli vuosisatojen.

Tämän lisäksi täytyisi kuitenkin saattaa yhteiseen käyttöön myös kokemukset, tiedot ja varat. Kysymys on ennenkaikkea koulutuksesta. Nykyaikainen tekniikka vaatii korkeata koulutasoa. Sen saavuttamiseksi tarvitaan ammatti- ja teknisiä kouluja sekä yliopistoja. Nykyaikana ei enää voida "panna lukutaidottomia koneen ääreen", kuten Englannssa tehtiin teollisen vallankumouksen alkuaikoina.

Tällainen tehtävä on YK:lla ja erityisjärjestöillä, ennen kaikkea Unescolla, jonka huolena on tietojen jakaminen kehityksen tarpeisiin.

Pääministeri Rafael Paasio vieraili Ottawassa

Ottawa. — Sunnuntaina oli "parlamenttimäellä" juhlava tilaisuus Suomen pääministeri Rafael Paasion kunniaksi.

Siellä puhui lyhyesti sekä pääministeri Paasio että Canadan pääministeri Lester B. Pearson.

Tähän juhlatilaisuuteen oli saapunut noin 3,000 henkeä käsittänyt yleisömäärä, joukossa myös lukuisasti Canadan suomalaisia.

Pääminister Pearson tarjosi sunnuntaina Suomen pääministerille ja hänen seuralaisilleen sekä kutsuvieraille illallisen. Maanantaina puolisen aikaan osallistui pääministeri Paasio kenraalikuvernööri Roland Michenerin lounaalle.

Samaan aikaan on saatu tietoja, joiden mukaan pääministeri Paasio on ajan vähyyden vuoksi peruuttanut vierailunsa Port Arthuriin 1—2 syyskuuta. Vierailtuaan Torontossa torstaina pääministeri Paasion kerrotaan matkustavan Niagara Fallsille ja sieltä Expo 67 maailmannäyttelyyn.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

H. Rönty, Toronto, Ont., täyttää torstaina, elokuun 31 pnä 73 vuotta.

Anna Palo, Whiteifsh, Ont., täyttää sunnuntaina, syyskuun 3 pnä 70 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

USAlta aseistuslaina Englannille

Lontoo. — Englanti on saanut Yhdysvalloilta 500 miljoonan dollarin lainan Yhdysvalloista Englannin ilmavoimille toimitettavien sotilaskoneiden muodossa. Tämä on jo neljäs samaan tarkoitukseen viime aikoina Yhdysvalloilta saatu laina. Samanaikaisesti Englannin omaa lentokoneteollisuutta uhkaa tuotannon supistaminen riittämättömien markkinoiden, heikon kilpailukyvyn ja uusien pääomien puuttumisen johdosta.

Englanti sairas yhteiskunta

Lontoo. — Puolet kaikista 18—20-vuotiaista englantilaisista tahtoo muuttaa pois maasta, ilmenee Sunday Telegraphin julkaisemasta gallup-tutkimuksesta.

Neljä vuotta sitten vastaavanlainen tutkimus osoitti, että 41 pros. tästä ryhmästä, joka käsittää 2.5 milj. ihmistä, tahtoisi muuttaa toiseen maahan.

Lehti kommentoi tulosta pääkirjoituksessaan toteamalla, että yhteiskunta, joka ei enää kiinnosta puolta nuorisostaan, on sairas.

Krag myös Sofiaan

Sofia. — Tanskan pääministeri Jens Otto Krag vierailee elokuun lopulla tapahtuvan Romanian-vierailunsa aikana myös Bulgariassa, ilmoitti Bulgarian uutistoimisto BTA. BTA sanoi, että vierailukutsun esitti pääminiseri Todor Zhivkov.

Maailman turuilta

TUKHOLMAN raastuvanoikeus tuomitsi äskettäin 27-vuotiaan kaunottaren vuodeksi vankeuteen useista pankki- ja hotellipetoksista ja hankkiutumisesta paikallisen lastenhoitolautakunnan palvelukseen.

Nainen, joka on entinen alastonmalli, halusi työpaikan avulla tehdä vakavaraisen vaikutuksen selvitäkseen pankkirötöksistään. Nainen käveli lastenhuoltolautakunnan ovesta sisään ja ilmoitti virkailijoille, että hänet oli palkattu uudeksi apulaiseksi sinne. Yhtä nopeasti hän sai haltuunsa oman työhuoneen ja puhelimen, jossa hän sai rauhassa suunnitella petoksiaan, kertoivat viranomaiset.

HUMALAINEN häiritsee asiakkaita Rose and Crown issa, sanoi ääni puhelimessa. — Tulkaa pidättämään hänet.

Poliisi meni kapakkaan ja pidätti sen omistajan McCrawen joka tosiaan oli poliisin sanojen mukaan päissään ja käyttäytyi häiritsevästi. — Otin vain muutamia olusia vanhojen asiakkaitteni kanssa sanoi McCrawe ja maksoi sakkonsa.

NUORI NAINEN mustavihreässä minihameessa ja korkeakantaisissa kengissä ja peruukissa astui kalifornialaiseen pankkiin ja komensi pistoolillaan uhaten miehisen matalalla äänellä: "Kätet ylös!" Ammuttuaan yhden varoituslaukauksen kattoon minihameinen vaati kassanhoitajaa täyttämään kaksi salkkuaan rahoilla.

Parin korttelin päässä pankista poliisi pysäytti pakenevan pankkirosvon autoon, josta he löysivät nuorukaiset Ronald Patrick Batesin ja Rayan Greenin täydellisessä ehostuksessa ja pukeutuneena naisten vaatteisiin.

Taloudellisia vaikeuksia Islannissa

Reykjavik. — Islannin talouselämä on tällä hetkellä suurissa taloudellisissa vaikeuksissa joihin on syynä lähinnä huono sillisaalis. Tämänvuotinen pyynti on jäänyt noin puoleen viimevuotisesta.

Maan pohjoisosassa Akureyrin kaupungissa on jo merkitty luetteloihin sata työtöntä. Tämä on levottomuutta herättävä ilmiö Islannissa, missä ei ole pitkiin aikoihin ollut työttömyyttä vaan päinvastoin pulaa työvoimasta.

Romney Kiinan asemasta

Ann Arbor, Mich. — Michiganin osavaltion kuvernööri George Romney sanoi äskettäin, ettei Yhdysvaltojen pidä rakentaa hyödyttömiä ja mielivaltaisia esteitä Kiinan normaalille osallistumiselle maailman asioihin. Romney puhui itämaisten kielten kongressissa Ann Arborissa. Häntä pidetään yhtenä republikaanisen puolueen pääehdokkaista ensi vuoden presidentinvaaleihin.

Kuvernööri jatkoi: "Mielestäni meidän on tehtävä kaikkemme auttaaksemme Kiinaa saavuttamaan tilan, jossa se ansaitsee ja haluaa YKn jäsenyyden."

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ryhtyvät ensi syksynä poraamaan mittausreikä maapallon kylmyysnavalle. Etelänapamantereella sijaitsevan Vostok-tutkimusaseman alueella. Täällä on mitattu vuonna 1958 maapallon kylmyysennätys -87.4 celsiusastetta. Ennen syksyllä suoritettavaa mittausta on jäätikön paksuutta mitattu seismologisilla luotaimilla.

PÄIVÄN PAKINA

NÄLKÄ AINA VIERAANA

Se oli itse edesmennyt presidentti John F. Kennedy joka sanoi, että noin 30,000,000 amerikkalaista menee joka ilta nälkäisin vatsoin nukkumaan.

Tämä tarkoittaa, että yksi joka seitsemästä amerikkalaisesta on aliravittuja

Sen ei tarvitse välttämättä tarkoittaa sitä, että heidän kaikkien suoliaan kurnuttaisi kova nälkä. Monissa tapauksissa nälkää tai oikeammin ravinnon puutetta kärsivät saavat vatsansa täytetyksi jollakin rouheilla, jonka ravintopitaisuus on kuitenkin kovin alhainen tai yksipuolinen. Ja vaikka tällaista ruokaa oisi vatsa pullollaan, niin henkilö voi silti kärsiä ravinnon puutetta — olla nälissään

Mutta kyllä suurista rikkauksistaan, kyvyistään ja inhimillisyyksistä kerskuvassa Amerikassa on näköään paljon sellaisiakin henkilöitä, joiden täytyy tulla toimeen päiväkausia miltei ruoatta.

Ja niin edistynyt maa kuin Yhdysvallat monessa suhteessa onkin siellä on näköään vielä käytännössä köyhien avustamisessa 30-luvun menettelytavat, joiden mukaan vastoin omaa tahtoaan työttöminä, köyhinä ja kurjissa oloissa eläviltä kansalaisilta kielletään rahojen käsittely kokonaan. He kun eivät "osaa" rahoja käsitellä, niin köyhyydenapua on annettava jonkinlaisten kuponkien tai "merkkien" muodossa.

New York Service kertoi viime torstaina Hazardista, Ky lähettämässään uutistiedossa sellaisista amerikkalaisista, joilla on ilmeisesti pysyvä nälkä.

Siellä on Citizens Crusade Against Poverty (Kansalaisten Ristiretki Köyhyyttä Vastaan) nimisen järjestön toimesta järjestetty köyhyydenavustuksen varassa asuvien kansalaisten kuulustelu siitä miten he tulevat toimeen, ja mitä he asiasta ajattelevat. Sivumennen sanoen mainittua järjestöä rahoittavat yksityiset säätiöt, kirkot ja jotkut uniot.

Uutistietojen mukaan köyhäinavun varassa olevat henkilöt olivat valittaneet, että hinnat nousevat aina kuukauden alussa, jolloin heillä on ostomerkkejä. Esimerkiksi kahvin hinta on tavallisesti 99c pauna, mutta pari viikkoa kuukauden alussa, jolloin heillä on merkkejä, se maksaa $1.09.

Eräs Harlanin mies, jolla on tuberkelia poteva vaimo ja 9 lasta, sanoi saavansa ruokamerkkejä $112 arvosta kuukaudeksi. "Ne kestävät 2½ viikkoa. Jos minä olen erittäin säästäväinen, silloin ne kestävät 3 viikkoa", hän sanoi kuulustelua suorittavalle kansalais komitealle.

Lapsia kuolee ravinnon puutteeseen tai ovat kitukasvuisia nälän ja ravintovajavaisuuden johdosta, selittivät ravintoasiain ekspertit.

Kahdeksan vuotta virallisena kuolemansyyntutkijana tässä countyssa toiminut George Archer sanoi sairaalassa kuolleen ravinnon puutteeseen vv. 1954—61 24 lasta.

"Kyselin asioista yhdyskunnan naapuristossa. Sain tietää että ne lapset eivät saaneet riittävästi maitoa", hän sanoi.

Kentuckyn yliopiston lääkintäosastolla toimiva tri David Steinman sanoi v. 1964 suoritetun tutkimuksen osoittaneen, että 6-vuotisten tyttöjen pituus Kentuckyn itäosassa oli täyden tuuman pienempi kuin keskinkertaisesti koko Yhdysvalloissa. "Tässä on mainio esimerkki pituuden ja ravinnon suhteista toisiinsa", hän sanoi

Mrs. Hattie Whiteside, joka tuli autolla Mingo Countysta West Virginiasta sanoi kuulustelussa: "Näyttää siltä että kuukauden ensimmäisen päivän tienoissa hinnat kohoavat.

Elizabeth Wilkinsonilla, joka suoritti saman matkan, on 10 lasta 4—18-ikävuoden väliltä, ja kateissa oleva mies.

"He (lapset) saavat maitoa noin kolmesti kuukaudessa", mrs. Wilkinson sanoi. "Ruoka loppuu meiltä kuun puolivälissä." Sen jälkeen hän lainailee ruokaa äidiltään ja siskoiltaan.

Lautakunta oli lopettanut mrs. Wilkinsonin kuulustelun, mutta hän halusi esittää vielä omasta mielestään hyvin tärkeän seikan;

"Me saamme purukumia ja "Kool-Aidia" niin paljon kuin haluamme, mutta emme voi ostaa (merkeillä) sähkölamppuja luutia ja saippuaa. Minun mielestäni puhtaana olo on välttämätöntä."

Eräs toinen todistajalausuntoja antanut jatkoi mrs. Wilkinsonin jälkeen: "Minun mielestäni USAn hallituksen tulisi antaa kansalaisten ostaa välineitä itsensä puhtaanapitoa varten niin, että heidän lapsensa voivat mennä kouluun."

Ja kaiken tämän kurjuuden jatkuessa USA haaskaa Vietnamin sotaan $30 miljardia vuodessa, mikä on $150 jokaista yhdysvaltalaista miestä, naista ja lasta kohti, tai toisinpäin käännettynä keskimäärin $2,000 jokaista vietnamilaista kohti. $30 miljardin vuosimeno tarkoittaa noin $57,000 menoa joka minuutti.—

Tällä Vietnamin sodan aiheuttamalla yhden ainoan minuutin menolla ($57,000) voitaisiin ostaa yhdelle perheelle $25.000 maksava omakoti, $3,400 maksava auto, $2,600 arvosta ruokaa ja vielä jäisi terveys- ja hammashoitoon $1,000.

Mutta kun rahat tarvitaan "tärkeämpään" tarkoitukseen, pienen ja köyhän Vietnamin kansan talorähjien, koulujen ja sairaalain pommittamiseen sekä vietnamilaisten tappamiseen, niin osa amerikkalaisista joutuu elämään alinaisessa nälässä, osaamatta silti ehkä vanhaa kuvaavaa laulua "nälkä meillä on aina vieraanamme". — Känsäkoura.

Urheilua

Ruotsi – Suomi ottelun tulostaso

400 m:n aidat: 1) Leif Liberad Ruotsi 51,6, 2) Pauli Haapasalo Suomi 52,2, 3) Heimo Jokinen Suomi 52.4, 4) Bertil Vistam Ruotsi 52,4, 5) Hökan Öberg Ruotsi 54,4 6) Jaakko Tuominen Suomi 62,1.

200 m: 1) Bo Althoff Ruotsi 21,5, 2) Hans Krumlinde Ruotsi 21,7, 3) Ossi Karttunen Suomi 21,9, 4) Kari Skytz Suomi 22,0, 5) Jorma Ehrström Suomi 22.1, 6) Björn Lindström Ruotsi 22,1.

1,500 m: 1) Anders Gärderud Ruotsi 3.44,2, 2) Ulf Högberg Ruotsi 3.44,6 3,) Ove Berg Ruotsi 3.45,8, 4) Ilpo Matilainen Suomi 3.46,2, 5) Matti Tuura Suomi 3.46.3, 6) Olof Nyman Suomi 3.48,7.

Keihäs: 1) Pauli Nevala Suomi 82,16, 2) Jorma Kinnunen Suomi 80,50, 3) Oke Nilsson Ruotsi 77,84, 4) Esa Olander Suomi 77.42, 5) Jn Boman Ruotsi 77,32, 6) Jan Smiding Ruotsi 70.28.

3-loikka: 1) Kai Helminen Suomi 16,13, 2) Pentti Pousi Suomi 16,04, 5) Jorma Gröhn Suomi 15.31, 4 Börje Johansson Ruotsi 15,13, 5) Lars Högfedt Ruotsi 15,02, 6) Stig Fässberg Ruotsi 14,60.

Kiekko: 1) Lars Haglund Ruotsi 56.58, 2(Richard Bruch Ruotsi 56,18, 3) Taisto Lampinen Suomi 54,30, 5) Niilo Hangasvaara Suomi 54,14, 6) Pentti Kahma Suomi 50,72.

10,000 m: 1) Jouko Kuha Suomi 29.30,8, 2) Mikko Ala-Leppipampi Suomi 29.33,6, 3) Rauno Mattila Suomi 29.35,4, 4) Jarl Burman Ruotsi 29.51,2, 5) Peter Fredriksson Ruotsi 30.31,6 6) Eive Wedin Ruotsi 32.21,2.

Seiväs: Risto Ivanoff 500, 2) Hans Lagerqvist 490, 3) Altti Alarotu 490, 4) Sakari Orkamo 480, 5) John-Erik Blomqvist 470, 6) R. Isaksson 430.

4x400 metrin viesti: 1) Ruotsi 3.11,9, 2) Suomi 3.13,2.

Loppupisteet: Ruotsi 212 — Suomi 198.

Naisten 400 m: 1) Karin Wallgren Ruotsi 54,0, 2) Ingela Ericsson Ruotsi 54,5. 3) Pirjo Vilmi Suomi 56,9, 4) Eva Haimi Suomi 57,0.

Naisten 4x100 m: 1) Ruotsi (Ericsson, Olsson, Wallgren, Wieslander) 45,7, 2) Suomi (Koivusaari, Ojala, Norrlund, Standvalla) 47,6 (SE).

Ruotsi voitti naisten maaottelun pistein 66—51.

Jim Ryun 13,47,8 USA ylivoimainen Italiaa vastaan

Viareggio. — USA:n yleisurheilujoukkue hallitsi selvästi, kuten odotettiinkin, maaottelua Italia ja Espanjaa vastaan Viareggiossa alkaneissa kilpailuissa. USA:n edustajat veivät voitot päivän kaikissa yhdessätoista lajissa.

Mailin maailmanennätysmies Jim Ryun juoksi 5,000 m ja saapui maaliin toisena ajalla 13.47,8. Voiton vei hänen maamiehensä Tracy Smith ajalla 13.41,0.

USA:n johto Italiaa vastaan ensimmäisen päivän jälkeen oli 80—37 ja Espanjaa vastaan 74—31. Italia johtaa puolestaan Espanjaa vastaan pistein 66—40.

Norjan Anne-Lise pyrkii avaruuteen, ponkaisi 171

Trondheim. — Vasta 15-vuotias norjalainen Anne-Lise Wärness saavutti Trondheimissa pidetyissä yleisurheilukilpailuissa korkeushypyssä uuden Pohjoismaiden ja Norjan ennätyksen ponkaisemalla 171 toisella yrityksellään. Hän paransi omaa entistä ennätystään yhdellä sentillä. 170 ovat myös hypänneet Ruotsin Inga-Britt Lorentzon, Tanskan Ingrid Husted ja Suomen Leena Kaarna.

Uinnin ME:t eivät ehdi vanhentua

Philadelphia. — **Yhdysvaltojen naisten uintimestaruuskilpailuissa Philadelphiassa saavutettiin neljä uutta maailmanennätystä.**

Pam Krause ui 200 metriä vapaauinnin uuteen maailmanennätysaikaan 2.09,7 ja Catie Ball rikkoi 100 metrin rintauinnissa oman maailmanennätyksensä saavuttamalla ajan 1.14,6.

Kolmannesta maailmanennätyksestä vastasi Claudia Kolb, joka rikkoi omissa nimissään olleen ennätyksen 400 metrin sekauinnissa saavuttamalla ajan 5.08,2. Entinen ennätys oli 5.09,7.

Neljäs maailmanennätys syntyi 4x100 metrin vapaauintiviestissä, jossa Santa Claran uimaseura saavutti ajan 4. 03,5.

1,500 METRIA TAITTUI 17.50,2.

Viisitoistavuotias amerikkalainen Debbie Meyer saavutti jo toisen maailmanennätyksensä Yhdysvaltojen naisten uintimestaruuskilpailuissa alittamalla 1500 metrin vapaauinnissa "mahdottomana" pidetyn 18 minuutin rajan tuloksella 17.50,2.

Entinen ennätys 18.11,1 oli myös hänen nimissään ja uitu helmikuussa. Mayer paransi 400 metrin vapaauintiennätystä saavuttamalla ajan 4.29,0.

Catie Ball rikkoi 200 rintauinnin maailmanennätyksen ajalla 2.39,5, joka on 1,3 sekuntia parempi kuin neuvostoliittolaisen Galina Prozumenshikovan nimissä ollut entinen ennätys.

Ingrid Gulbin-Krämer naisten hyppymestari

Kolminkertainen olympiakultamitalityttö Ingrid Gulbin-Krämer ja loistavalahjainen Italian Klaus Dibiasi veivät Euroopan uimahyppyjen cup-kilpailun viimeisenä päivänä mestaruudet. Maiden välisen pistekilpailun voitti Neuvostoliitto vaikkei sen hyppääjistä ainoakaan yltänyt pokaalimestaruuteen. Heidän tasonsa oli kuitenkin vakuuttavan vahva.

Naisten ponnahduslaudalla ei Ingrid Gulbin-Kämerille kukaan pystynyt antamaan tasaveroista vastusta ja sama koski myös Klaus Dibiasia miesten kerrospuolella. Gulbin-Kämer vei kaikki 10 hyppyään tasaisen varmasti läpi epäonnistumatta yhdessäkään.

Loppukilpailuun ei ollut päässyt sen enmpää johjoisimainen mestaritemmare Tarja Härkönen kuin Marja Rautakaan. Hopea meni Länsi-Saksaan Angelika Hilbertnille ja pronssi Neuvostoliiton Vera Blaklanovalle.

Nevala löi Kinnusen

Pauli Nevalan keihäs lensi 80,84 Äänekosken Urheilijoiden kansallisissa yleisurheilukilpailuissa. Isäntäseuran Jorma Kinnunen vetäisi 79,52, mutta lappeelleen tullut heitto yli 82-metrinen ja luvannee lisää menestystä myöhemmin. Pentti Repokin alkaa löytää vanhan sävelen — nyt lensi "limppu" jo 53,40.

Kaiku kuoron suuri bingoilta

Port Arthur. — Kuoromme jäsenistö kokoontui keskustelemaan tulevan toimintakauden aikajaisista, sekä eri puodista joidenka avulla saataisiin taloudellinen asemamme hyväksitulevaa toimintakautta silmällä pitäen. Onhan meillä kaikki muutamia koukkuja menossa apajalle, mutta niistä onkin kaikkein tärkein meidän suurseurapeli-illat: Niitä on sitä varten valittu tuleville on järjestetty Lokak. 6. ja 7. illan sopivammaksi ajaksi.

Kumpanakin iltana tilaisuudet alkavat kello 7.30. Meillä on lahjavoittoja ainakin satakunta kappaletta ja voin yhtenä komitean jäsenenä tuoda julki, ne lahjavoitot ovat tavallisuudesta poikkeavia kuin myöskin aika hyviä. Niitä on kaiken näköisiä, kokoisia arvoisia ja myöskin maataloustuotteita, turnipseista kaalinpäihin asti. No niin, koetetaanpa muistaa mainitut illat, tullaan joukolla sekä tuodaan naapuritkin. Taloudellinen tuki tulee olemaan Kaiku kuoron eduksi.

Nyt kun kuoromme toiminta jälleen alkaa lokak. 4 päivän iltana klo 7.30 niin muistetaan tämäkin asia. Kaikki jotka ovat innostuneita kuorotoimintaamme, niin me toivomme, että siellä tavataan. Kuoroon liittyminen on täydelleen vapaa. Joka harjoitusten aikana juodaan kahvit, että ei tarvitse kuivin suin olla ja lauleskella. — Tenori.

JÄLKIMUISTOJA NIILTÄ SUURILTA JUHLILTA

South Porcupine, Ont. — Tämä vuosi on hyvin merkityksellinen ja mielessäpysyvä. Sen takia ovat moniet Canadan suomalaiset juhlineet ja vielä juhlivat ennen kuin olemme vuoden vaihteessa. Onhan keskuudessamme vielä suuri joukko maanmiehiämme, jotka ovat asuneet reilusti puolet Canadan itsenäisen valtiollisen toiminnan ajasta tässä laajassa ja suuria rikkauksia omaavassa maassa. Ei eläminä aina ole tosin hymyillyt, vaan se on ollut monelle tuskanrajalla ja puutteen keskellä olemista. Kalliisti on siis lunastettu "paikka auringossa" jota kannattaisi juhlia vielä ensi vuonnakin.

Eräs pitkäaikainen hyvä tuttavani huomauttikin tässä hiljattain: "Muistatkos Eemeli, että tämä on meidänkin elämässä hyvin merkityksellinen vuosi." En ollut ensi huomatakkaan. Mutta siinä keskustelussa ilmeni, että olimme asunut tässä maassa 40 vuotta ja että olimme saamalla metsäkämpällä tekemässä niitä jouluhalkoja sen tienaamassa "kivinavetan hintaa". Katsokaapas, kaikkihan me tulimme tänne vain ajatuksella, tekastaan mökin hinta ja palata panamahattu päässä sinne synnyinseudulle. Mutta niin siinä on käynyt enimmälle osalle, että tämä "suuri, ruma ja kaunis maa" on pitänyt huolen pojistaan, jotka nyt yhdessä toisten kansallisuuksien kanssa juhlivat satavuotista valtiollista itsenäisyyttä.

* * *

Niin, se oli sitten kaunis ja kuuma perjantaipäivä kun ohjasin kulkuni Torontoon, niille Canadan suomalaisten suurille juhlille. Jo viikkoja aikaisemmin saimme tiedon Alma Hieltalalta, että talon avain on sovitussa paikassa jos hän ei juhlatouhujen takia olisikaan juuri silloin kotona.

Ja niinhän siinä kävi, että Alma oli järjestämässä niitä suuria ravintola touhuja ja me kaukaiset tuttavat menimme taloon kuin kotia konsanaan pitäen isännyyttä yllä parin kiireellisen vuorokauden aikana. Välillä kahmusimme ruokakaapillakin. Kiitos Almalle suuresta luottamuksesta ja vieraanvaraisuudesta.

* * *

Nykyaikainen liike-elämä ja kaupungin väestön kasvu ovat Torontostakin tehnyt paikan, jossa on vaikea ulkopuolisen vieraan liikkua. Toisin paikoin on niitä ajoteitä tehty aivan päällekkäin ja leveydet käsittävät vaikka monet niillä "takamailla" asuvat suorastaan pelkäävät mennä tuohon sekasotkuun; jos et tiedä ja tunne seutuja, niin parempi on että jätät ajokkisi pois ja kuljet "peukalokyydillä" ja niinhän ne viisaimmat miehet yleensä tekevätkin. Esimerkiksi tuttavani Sam Rautanen oli jättänyt autonsa aina North Bayhin asti!

Sämi on aikaansa seuraava maanmiehemme. Syntynyt siellä "Tokerolen" läheisyydessä Jalasjärvellä. Asunut jo monta monituista kymmentä vuotta tässä maassa, kasvattanut ja kouluttanut lapsensa ja vieläpä lasten lapsiakin. Työskennellyt kaivannoissa ja rakennuksilla; ollut maanviljelijä ja karjan kasvattaja. Hänen heinäntekotapansa ja viisaat toiskielisten naapureiden keskuudessa herättävät huomiota. Samppa kun laittoi heinät seipäille ja haasioille kuivamaan, niin naapurit rupesivat pelkäämään, että hän on menettänyt järkensä; keskustelivat, että kenellä on paras köysi sillä köysiin mies on kuitenkin pantava ja viety johonkin parantolaan. Mutta jälkeenpäin he tietenkin pyysivät Samppaa anteeksi ja oppivat heinän tekotaidon joka auttoi heitäkin pääsemään jaloilleen. Tällaisia kovan työn tekijöitä oli paljon näillä juhlilla. He ovat rakentaneet tätä maata. Ja tehneet työtä hyvin pienellä palkalla. Siksi nyky ihmiset asuvatkin paremmin, eivätkä huomaa ajatella vaikeuksia ennen ollut elämä, vielä 50 vuotta sitten.

* * *

Menin sinne juhlien ensimmäisiin tansseihin, vaikka jalkani eivät olleet kaan aivan tanssikunnossa. Samalla tapasin siellä suuren joukon tuttavia, joista toisia en ollut tavannut vuosiin. Niin Olavi Rönkän, jota en ollut tavannut ainakaan 30 vuoteen. Hän työskenteli kerran Hollingerin kaivannossa ja oli paljon Timminsin osaston kulttuuritoiminnassa mukana. Paljon oli mies muuttunut, koska terveys on heikentynyt viime aikoina. Hän käski kin Timminsin tovereille, joista hänellä oli kaunnit muistot. Olavi on vain yksi tuon miljoona kaupungin asukkaista, jonka sydän on aina sykkinyt näille kulttuuripyrkimyksillemme.

Vuosien jälkeen tapasin Matti Rasmuksen enkä meinannut tunteakaan, kun niidenkin sukkien päältä oli pudonnut painoa useita kymmeniä paunoja. Terveydellisistä syistä ei hän ole viime aikoina voinut osallistua kulttuuritoimintaan, mutta ehkäpä jo ensi vuoden juhlassa Matti seisoo vankkana kuoron riveissä, koska mies näytti niin nuorelta kun paimenpoika.

Siinä tanssijoukon tungoksessa ojenti suuren kouransa tervehdyksi entinen pohjoisen asukas ja kovan "oorin" kaivosmies Matti Antila. Matti on osallistunut kulttuuritoimintaan monta kymmentä vuotta, ollut jo Cobaltin kuuluisissa suurissa voimistelujoukkueissa. Siksi kai mies on pysynyt niin "sutjakkana" poikana, vaikka onkin tehnyt paljon raskaita töitä.

Illan mittaan sitä tanssiyleisöä karttui niin paljon, että oli kun olisi oltu suurissa häissä. Sali oli koristeltu centennial koristeilla ja palloilla. Siellä kruunattiin myöskin tämän juhlan kuningatar joksi tuli keskiontariolainen Laila Nordman, jolle Henry Huhtasen kehoituksesta annettiin "raikuvat" suosionosoitukset. Monet tuntuivat olevan tälle kruunun kantajalle myötämielisiä, sillä onhan Laila tehnyt hyvin arvokasta työtä jo vuosia näissä yhteisissä musiikkitouhuissa.

* * *

Tarmola. Tuo nimi on tunnettu yli maan suomalaisten keskuudessa, sillä sehän on ollut Toronton — ja on vieläkin — suomalaisten kulttuuri- ja virkistyspaikka jo vuosikymmeniä. Ensi kerran kun menin tuonne Tarmolaan noin 35 vuotta sitten saimme ajella pitkän matkaa metsäisiä ja hyvin mutkaisia teitä. Nyt on tuon suurkaupungin asutus laajentunut aivan Tarmolan veräjälle asti ja ellei se olisi tuollaisessa laaksopaikassa, niin kaupungin liike-elämä häiritseisi tykkänään kaiken kesäisen rauhan.

Olen ollut aikaisemmin monissa hyvin arvokkaissa juhlissa tuossa paikassa, mutta mieleeni on jäänyt eräs juhla, joka oli muistaakseni 1941. Toinen maailmansota riehui kaikessa laajuudessaan, fasistiarmeijat olivat vallanneet miltei koko Euroopan ja hyökkäsivät laajoilla alueilla Neuvostoliiton kimppuun. Nuoret miehet ja paljon naisiakin oli kutsuttu asepalvelukseen. Siellä olivat järjestömmekin ja urheiluliikkeen nuorukaiset samassa armejiassa kymmenien eri kansallisuuksien kanssa. Tällä ajankohdalla ei voitu järjestää maanlaajuista laulu ja liittojuhlaa — olihan järjestömme lakkautettu, haalit melkein kaikkialla kiinni. Torontossa v.- ja u.-seura Yritys jäi toimimaan ja huoltamaan järjestömme omaisuutta johon kuului myöskin Tarmola.

Niinpä Yritys järjestikin jonkinlaisen liittojuhlaa muistuttavan urheilukatselmuksen ja siihen juhlaan saapui ulkopuolisena esiintyjänä Timminsin naisvoimistelijoiden joukkue, silloisen Lahja Tannerin johdolla. Joukkue esiintyi edukseen ja juhlayleisön suureksi nautinnoksi.

Tämä juhla oli hyvin nautintorikas tuona synkkänä ajankohtana, jolloin kaikkien mieli oli katkera. Melkein kuin sen entisen suomalaisen kirkkoherran, joka saapui kirkostansa ulos saarnan jälkeen ja huomasi ulkopuolella kun mustalaispoika soitteli harmonikkaa, jota toiset iloiten kuuntelivat. Silloin pappi vakavana huomautti pojalle: "Sinäkin rämpytät tuota paholaisen peliä. Mutta tuskin Isämeitä rukousta osaat." Silloin poika huomautti, että "Viheltäkääpäs se alku, niin sattuu hyvinkin sen osaan."

Tänä vuonna tämä juhla oli omistettu suurelta osalta maamme satavuotispäivän kunniaksi, ja täytyy sanoa, että se oli hyvin onnistunut kaikilta puolilta paitsi, että se äänenlaajentaja meinasi tehdä kiusaa siellä juhlapaikalla. Kaunis oli ilma ja paljon yleisöä sekä hyvät kulttuuriohjelmat jotka menivät läpi noina päivinä. Ne antoivat suurta virkeyttä tähän jokapäiväiseen arkielämään. Sunnuntaina oli vähän liian kuuma auringonpaiste, joten niitä juhlan toimitsijoita poltettiin vähän molemmista päistä.

* * *

Näissä juhlissa oli myös hyvin kaukaisia vieraita. Oli Suomesta ja monista Yhdysvaltain osavaltioista, sekä kaukaisesta Canadan lännestä kuten kuuluisasta Sointulasta asti. Siinä sointulalaisten tervehdysten joukossa esiintyi eräs Ethel Cadorin. Nimi tuntui meistä juhlavieraista "oudolta", mutta sitten se kuuluuttaja ilmoitti, että hän onkin meidän Canadan suomalaisten "Isoäidin" tytär. Silloin kävi jonkinlainen kohaus juhlayleisön keskuudessa joten Ethelkin oli vähän hämmästynyt ja huomautti että ei se tämä tervehdyksen antaminen käy häneltä niin kuin se käy hänen äidiltään. Silloin juhlayleisön keskuudessa tunnettiin hilpeyttä ja jatkuvia suosion osoituksia, jotka nyt kantautuvat tässä aivan Sointulaan asti.

Jatkuu

Kaiku kuoron kuulumisia

Port Arthur. — Kuoro kokoontui 6 päivä elokuuta suunnittelemaan tulevaa toimintaansa, että miten se saataisiin elpymään ja kuoroon uusia jäseniä. Edelliset johtajat lupasivat vielä kestää meidän vanhojen "kräänien" (monesti se kysyy hyvin venyvää kärsivällisyyttä) ja se on kiitettävä asia. Samaten meidän aina hymyilevä kahvikokkimme lupasi ilahduttaa meitä kahvilla, joten tärkeimmät asiat ovat kunnossa.

Oli muuten hauskaa nähdä kaikki kuorolaiset ja olipa kaksi uuttakin. He olivat kyllä olleet ennenkin mutta olivat Suomessa välillä, joten tervetuloa takaisin joukkoomme.

Muutenkin tuntui, että kaikki olivat hyvin innostuneita tulevaa toimintaa järjestettäessä, vaikka allekirjoittanut pelkäsi, että tuleeko enää mistään mitään. Alan kuitenkin uskoa, että näillä viisilläkin kymmenillä vasta tarmoa riittääkin ja ollaan paremmin uhrata mieliharrastuksellemme ja juuri laulu ja musiikki ovat monille suomalaisille rakkaat.

No niin. Keskusteltiin näytelmän parasvaloihin saamisesta nyt syksyllä tai ainakin ennen joulua. Se on kyllä kova pala purtavaksi kun kukaan ei tahdo ottaa roolia. Mutta jos nyt löytäis ällikällä roolien jakajaa niin, että jokainen kenelle roolia kaupataan sanoi: "Voinhan minä yrittää".

Nyt mennään ja on syksyllä hyvä yleisön tuoja haalille ja rahaa me tarvitsemme. On pitkä reissu lähteä ensi kesän juhlille ja haalimme ylläpitämiseen kysyy rahaa. Siis ohjakset kireälle vain ja samalla pysymme itsekin virkeänä kun ei ole aikaa ajatella vanhuuttaan, eikä pikkusairauksia.

Meillä tulee olemaan suuremmoiset seurapelit, jossa on paljon ja arvokkaita voittoja.

Ne ovat 6—7 päivinä lokakuuta, mutta siitä tulee tarkemmat tiedot tuonnempana. Mahdollisesti tulee olemaan vielä palkintotanssit nyt syksyllä.

Meillä on myös yrityksessä saada "torviseitsikko". Pidetäänpä peukkua pystyssä asian puolesta.

Sitten oli keskustelu laulu- ja soittokappaleiden musiikista ja toivomme, että olisi kaikilla kuoroille sekä orkesterille tammikuuhun mennessä.

Nyt otamme innolla ja lepäämme hetken ja siinä levätessämme koetamme saada uusia laulajia kuoroomme.

Lokakuun neljäs päivä sitten uuden innon laulamaan ja ehkäpä jo aikaan kuin ennenkin, kello 7.30 illalla.

Hauskaa kesälomaa kaikille toivoen, piirteli. — Velvoitettu.

Ajub Khan Ranskaan, Romaniaan ja Neuvostoliittoon

Islamabad. — Pakistanin presidentti Ajub Khan tekee valtiovierailun Ranskaan 17:nnestä 20:neen lokakuuta, presidentti de Gaullen kutsusta, ilmoitettiin Islamabadissa.

Tiedonannossa sanottiin myös, että presidentti vierailee kolmen päivän ajan Romaniassa 20:nnestä lokakuuta alkaen.

Uutistoimisto TASS ilmoitti Moskovassa aiemmin tiistaina, että presidentti Ajub Khan vierailee Neuvostoliitossa 25:nnestä 30:nteen syyskuuta.

Moskovan ja Lontoon kuuma linja käyttöön

Lontoo. — Kremlin ja Lontoon välinen "kuuma linja" saataneen käyttöön lähiaikoina, ilmoitettiin Lontoossa.

Englannin viranomaiset kertoivat, että neuvostoliittolaiset asiantuntijat viimeistelevät parhaillaan tämän suoran kaukokirjoitinlinjan teknisiä yksityiskohtia.

Linjan perustamisesta sovittiin viime helmikuussa pääministeri Harold Wilsonin ja pääministeri Aleksei Kosyginin neuvotteluissa ja kuten Moskovan — Washingtonin "kuumaa linjaa" sitä käytetään yllättävien kansainvälisten tilanteiden vaatimissa kiireellisissä yhteydenotoissa.

200 metrin TV-torni Dresdeniin

Dresden — Dresdenin 200 metrin korkuiseen televisiotorniin, joka on kaksi kertaa niin korkea kuin kaupungin uuden raatihuoneen torni, asennetaan parhaillaan 63 metrin korkuista teräsputkista koottavaa antenninkannatinta. Tämän kannattimen varaan, joka kasvaa kolmen metrin viikkovauhdilla, asennetaan sitten synteettisistä aineista valmistettu antenni. Dresdenin televisiotornista tulee valmistuttuaan 252 metrin korkuinen ja se on Berliinin tornin jälkeen tasavallan toiseksi korkein rakennus.

HARVINAINE TYÖ

Kaspian mereliä toimiva kelluva nosturi "Ker ogly" suoritti taannoin harvinaisen työn. Se nosti käsivarrellaan rinnalla olevalta asennuspohjalta kaksikerroksisen asuintalon vesikouruineen ja valmiine televisioantenneineen.

Sitten tämä 300 tonnin kuorma laskettiin nosturin kannelle ja kuljetettiin paalukaupunkin, jossa meren pohjasta öljyä nostavat työläiset asuvat. Samoin tein uiva nosturi otti kannelleen myös kalusteet uuteen taloon muuttavia työläisiä varten.

Kaurat kuaville, herneet käelle, pellava tuamen kukkies.

Nurmijärvi.

PORT ARTHURIN KUULUMISIA

Port Arthur. — Viime viikon keskiviikkona löydettiin metsästä kuolleena 40-vuotias John Ahtila. Ruumis löytyi noin puoli mailia Silver Fallsin tienvarressa olevalta farmiltaan. Luoti oli lävistänyt sydämen. Hän oli lähtenyt Ware-kunnasta tiistaina aamulla ja ruumis löydettiin kello 11 ajoissa aamulla keskiviikkona. Hän oli mennyt tiheään metsään puita katkaisemaan kantaen ketjusahaa ja pyssyä, joten voidaan olettaa, että pyssy on ollut ladattuna ja laukesi vahingossa.

* * *

Joseph Ikola kuoli täällä Dawson Court vanhainkodissa keskiviikkona elokuun 23 pnä. Hän oli syntynyt Jämijärvellä Suomessa ja oli nyt 84-vuotias. Port Arthuriin tuli hän Suomesta v. 1903 ja työskenteli kirvesmiehenä kunnes pääsi eläkkeelle. Vaimonsa Hilja (o.s. Saarimäki) kuoli viime kuun 19 pnä. Suremaan jäi kaksi poikaa, Arvo ja William, yksi tytär Gertrude ja 8 lastenlasta täällä sekä muita sukulaisia Suomessa. Hautaus suoritettiin viime perjantaina.

* * *

Centennial kilpailussa saavutuksena pidetään sitä, että mrs. Agnes Junnila sai maailman ennätyksen 104 tuntia 26 minuuttia kiikkutuolissa yhtämittaisesti kiikkumisesta. Hän itsekin toteaa, että tämä ylittää aikaisemman ennätyksen yhdellä tunnilla 8 minuutilla.

* * *

Seafarers' International Union lakko laajenee yhä näiden kaksoiskaupunkien satama-alueella, sillä nyt ilmoitetaan laivoja siirtyvän tänne Yhdysvaltain Järvienpään satamasta. Useilla muilla aloilla vaikuttaa se myös tilapäisesti työtoimien vähentymiseen. Viljaelevaattoreista ei voida ulosvientiä pitää yllä, joten on työläisten tilapäisvähennys tapahtunut. Samoin on rahtijunain kulku supistunut lännen viljan tuontiin nähden. Steep Rock rautakaivannon malmijunain kulku on myös pysähtynyt.

* * *

Greenpointissa kauppahuoneistossa Työnpäivän merkeissä järjestettyyn seurapeli-iltaan voivat kaupunkilaiset osallistua helposti siten että tulevat Finnish haalille kello 6 jälkeen lauantaina, syyskuun 2 p., sillä useita autoja lähtee haalin edustalta kello 6.30 illalla, vakuuttavat CSJ:n Port Arthurin osaston seurapelikomitean jäsenet. Tervetuloa!

— ATH.

MITÄ TIEDÄTTE RAAMATUSTA ?

UUSIA MENESTYSROMAANEJA

CATHERINE GAVIN:

VERENPUNAINEN KUU

319 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Italian vapaustaistelun värikkäät ajat ovat "Linnoituksen" tekijän uuden romaanin aiheena. Tapahtumat siirtyvät Kalifornian kultakentiltä pieneen ranskalaiseen kylpyläkaupunkiin, Tulleries'n sihisevien kaasulamppujen kajosta joutilaana uinuvalle Rivieralle. Kokoavana voimana on sorretun kansan pyrkimys vapauteen, Italian risorgimento — lyösnousemus. Tosiasioihin perustuva tieto muodostaa luotettavan taustan, jolle rohkea mielikuvitus hahmottaa omalaatuisen kiehtovan aikakauden.

ANNIKKI SANKARI:

SYYSKUUSSA

290 SIVUA — HINTA SID. $4.50

Annikki Sankarin romaanissa seurataan yhden illan, yön ja päivän tapahtumia. Vuorotellen äitiä ja tytärtä. Eevan tyhjään lauantaihin purkautuu kokonainen kokemuksien sarja. Hän tapaa miehen, josta on jo luullut luopuneensa. Hän antaa periksi ystävättärensä houkutuksille ja lähtee ravintolaan. Lujat päätökset murenevat toinen toisensa jälkeen, ilta ja yö jatkuvat pitkään. Aamutunneilla alkaa toisenlainen kierros. Tyttöä etsimässä. Ullamaijan koulutovereiden kotien ovilla hänelle vain puistellaan päätä. Tyttöä ei ole näkynyt.

MARIA ROLNIKAITE:

EN VOI VAIETA

232 SIVUA — HINTA SID. $4.25

Me olemme lukeneet Anne Frankista emmekä voi unohtaa häntä. Tässä on toinen hänen kaltaisensa, hänen ikäisensä tyttö, joka kotikaupungissaan Vilnassa kertoi päiväkirjalleen nuoren elämänsä iloisista tapahtumista. Sitten hän koki kauhun: hirveät uutiset, sodan, eron vanhemmista, elämän ghetossa, umpeen muurattujen katujen sokkeleissa. Maria ei luopunut muistiinpanoistaan. Pieni'le paperi'apuille hän teki tunnontarkkoja merkintöjä. Keskitysleirillä hän jatkoi kirjoittamista — sementtisäkkien riekaleisiin. Kun paperi loppui, hän opetteli asiat ulkoa, painoi ne verikirjaimin mieleensä. Muistamisen halu auttoi häntä kestämään.

"Jälleen yksi niitä kirjoja, joihin soisin jokaisen ihmisen tutustuva, joita soisi luettavan, ajateltavan. Ei pidä unohtaa — olemme edelleen vastuussa." — Ilmari Jäppinen, Jyväskylän Ylioppilaslehti.

DAPHNE DU MAURIER:

HAUKAN LENTO

315 SIVUA — HINTA SID. $4.40

Aurinkolaseja, huiveja, matkapostikortteja. Roomalaisen hotellin aula kiehuu amerikkalaisista ja englantilaisista turisteista. Kiihtyneiden naisten ahdistama opas on tukehtumaisillaan. Tunnelma on katossa, sillä edessä on lupaava ilta, "Rome by Night". Mutta lähtöhetkellä kaksi puuttuu.

Näiden kahden Via Venetolla harhailevan opettajattaren tähden opas, Armino Fabbio tekee harkitsemattoman eleen. Naisten hurskas päivitte'y saa hänet työntämään suhteettoman määrän liiroja kerjäläisen kouraan. Yöllä samainen vanhus murhataan. Tämä sinetöi Arminon tulevan kohtalon, hän joutuu jännittävien, mystillisten tapahtumien verkkoon. Vahva kirja — Rebekan veroinen.

NIKOLAI LESKOV:

VALITUT KERTOMUKSET

401 SIVUA — HINTA. SID. $3.60

Nikolai Leskov on venäläisen kirjallisuuden yksinäinen susi, jonka tuotanto aikalaiskriitikot kaltoin kohtelivat. Ensimmäisissä kertomuksissaan ja romaaneissaan, hän taisteli maaorjuutta vastaan ja arvosteli vallankumouksellisen sivistyneistön nihilistisiä aatteita. 1870-luvulla hän kirjoitti tuotantonsa ansiokkaimman osan, joka kuvailee maalismiljöötä, papistoa ja lahkolaisia. Tältä kaudelta ovat peräisin useimmat kertomukset Juhani Konkan toimittamassa teoksessa.

Kertomuksissa levittäytyy eteemme yhdeksännentoista vuosisadan tsaarivaltakunta. Kertomusten realismiin ja satiiriin yhdistyy usein annos tyypillisesti slaavilaista sadunomaisuutta. Mestarillisesti toteutettu juoniaines ja loistava sanallinen ilmaisu tekevät niistä nautittavia kokonaisuuksia.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

Surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas mieheni,

FRANS OSKAR REVONIEMI

nukkui ikuiseen uneen Pinowan-sairaalassa, elokuun 7 päivänä, 1967. Syntynyt Ruotsissa joulukuun 1 pnä 1872. Tuli Canadaan 66 vuotta sitten. Jälkeen jäi vaimonsa Matilda, tytär mrs. Emil (Aili) Ylönen, yksi lapsenlapsi George Ylönen perheineen.

Haudattiin Rivelantin hautausmaahan suuren ystäväjoukon saattamana, elokuun 10 pnä 1967.

Sinne kesätietä astun
ikäväni kankahille.
Siellä mahtavat jo kukkii kotipuut.

Matilda Revoniemi
Emil ja Aili Ylönen
George ja Louise Ylönen ja lapset
Lac du Bonnet, Manitoba

KIITOS

Sydämelliset kiitokset kaikille jotka ottivat osaa suruumme. Kiitos kukista ja korteista.

MATILDA REVONIEMI

Lac du Bonnet Manitoba

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

MYYTÄVÄNÄ
CSJ:n Whitefishin haali
ja
noin 6.40 eekkerinalaa maata, tontit No. 5 ja 6, neljännessä Concessionissa, Vermilion joen rannalla, Louise Townshipissa, Whitefish, Ont. Paikka löytyy kaupungista tullessa Penagen tieltä vähän ennen KILPISEN kauppaa oikealle kääntyvän tien vierestä, noin mailin mainitusta tieristeyksestä.

Tarjoukset voi tehdä syyskuun 23 päivään mennessä osoitteella: W. Eklund, Box 69, Sudbury, Ont.
(29-31-2)

Suomesta kysytään

Margetta (Kitty) Elisabet Kuitunen, omaa sukua Vikman, syntynyt Tammisaarella.

Viimeinen tunnettu osoite on 12 Walmer rd., Toronto. Serkku Irja Lappalainen haluaisi tietoja.

Tiedoitusten välittäjänä on Mrs. Helen Tarvainen, 957 Broadview ave., Toronto 6. Puhelin 425-3353 461-9831.

MUISTILISTA

CSJ:n Sudburyn osaston eri toimikuntien ja komiteain yhteinen kokous on Finnish haalilla keskiviikkona, syyskuun 6 pnä kello 7 illalla. Syystoiminnan järjestelyjen vuoksi kaikki mukaan, please.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin, kello 1—11 ip.

David Rautiainen kuoli perjantaina

Copper Cliffin sairaalassa kuoli David Rautiainen perjantaina elokuun 25 pnä 1967.

Hän oli kuollessaan 73-vuotias. Vainajaa lähinnä suremaan jäi vaimonsa, Fanny o.s. Mäki, R.R. 1, Copper Cliff ja poika, Swante, myös R.R. 1, Copper Cliff, sekä kolme lastenlasta, Victor, Kenneth ja Dennis.

Viimeinen palvelu toimitettiin Sudburyssa, Lougheedin hautauskappelissa maanantaina elok. 28 pnä 1967, kello 1.30 ip. ja haudattiin Park Lawn hautausmaahan.

IKKUNOITA, OVIA, 'PICNIC'-PÖYTIÄ

Uutuus "COMBINATION" puisia ulko-ovia — iso luisuva ikkuna kärpäsverkko pysyväisesti ovessa — ei tarvitse vaihdella. Varastossa tavallisia puisia nostoikkunoita — halvin ja edullisin pohjoisalueille. KEHYKSETTOMIA IKKUNOITA — varustettu vahvoilla sivuttain liukuvilla ruuduilla, lännen seetristä raamit — kootaan liiman kanssa. Varastossa vahvoja "PICNIC"-PÖYTIÄ.

VALMISTAMME IKKUNAN JA OVEN RAAMEJA

SUDBURY PLANING MILL

19 Gino St. Copper kadun alkupäästä ylös. Puh. 675-6771

HUOMIO! HUOMIO!

SCANDINAVIAN FOODS

26 Frood Rd. Puh. 673-8665 Sudbury

MUUTTAA TÄMÄN KUUN LOPUSSA

138 Spruce St:lle

ja avataan siellä 1 p. syysk.
Samalla kadulla jossa on suom. haali, sauna ja meijeri.

Kiitämme asiakkaitamme hyvästä kannatuksesta ja toivomme samaa uudessa paikassa.

Tervetuloa avajaiskahville 1 p. syysk.

IMPI JA SIMO SUOMI

22. 24. 26. 29.

ON HELPPO OMISTAA "RAMBLER"

Yksinkertaisesti valitkaa se auto, joka tyydyttää vaatimuksianne ja maksakaa vähittäissuunnitelman mukaan, joka sopii budjetillenne.

2-OVINEN AMERICAN '220'
$2272 lähtien
$600 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $59 kuukaudessa — 36 kuukautta
$400 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $66 kuukaudessa — 36 kuukautta
$200 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $73 kuukaudessa — 36 kuukautta
Lisänä: rahti, maakunnan myyntivero ja lupa

REBEL '550' 2-OVINEN
$2694 lähtien
$800 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $67 kuukaudessa — 36 kuukautta
$600 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $73 kuukaudessa — 36 kuukautta
$400 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $80 kuukaudessa — 36 kuukautta
Lisänä: rahti, maakunnan myyntivero ja lupa

AMBASSADOR '880' 2-OVINEN
$2969 lähtien
$1000 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $68 kuukaudessa — 36 kuukautta
$800 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $75 kuukaudessa — 36 kuukautta
$600 alasmaksu (rahana tai vaihdolla) ... $82 kuukaudessa — 36 kuukautta
Lisänä: rahti, maakunnan myyntivero ja lupa

EMPIRE MOTORS

695 KINGSWAY PUHELIN 674-7535

SOAGNETTI CO. LTD:in OMISTAMA ja HOITAMA
Harjoittanut liikettä Sudburyssa yli 50 vuotta

12 19 26 29

KIRJALLISHISTORIALLINEN TUTKIMUS TULENKANTAJISTA

Kerttu Saarenheimo:

TULENKANTAJAT

Tohtori Kerttu Saarenheimon teos on ensimmäinen yhteinen kirjallishistoriallinen tutkimus tulenkantajista. Esityksen runkona on

303 SIVUA — HINTA SID. $5.95

Ryhmän vaiheita ja kirjallisia teemoja 1920-luvulla

Runsas kuvitus

ryhmän kehityksen kolmivaihejaottelu, jonka professori Lauri Viljanen hahmotteli luonnehtiessaan kirjallisuutemme 1920-lukua Yleisradiossa järjestetyssä keskustelusarjassa. Ensin on Nuoren Voiman kausi, sitten suuren hurmion kausi ja lopuksi päädyttiin etsimään nykyaikaa. Näissä puitteissa kirjoittaja — Valtion humanistisen toimikunnan tutkija ja Turun Yliopiston dosentti — tarkastelee 20-luvun lyyristen aiheiden värikästä kaleidoskooppia, jossa heijastuu milloin kauhukuvitelmia ja lahoavien lehtien tuoksua, milloin raivoisaa elämännälkää, eksotiikkaa, satua tai koneromantiikkaa.

Iloisen 20-luvun kirjavia virikkeitä tutkiessaan tri Saarenheimo laajentaa samalla näkökulmaa kirjoista kirjailijoihin, heidän taustaansa ja harrastuksiinsa, ystävyyssuhteisiin ja hilpeään seurusteluun. Painamattomat lähteet, ennen kaikkea ryhmän jäsenten välinen kirjeenvaihto ja haastattelut ovat tuoneet esiin runsaasti ennen tuntematonta materiaalia. Keskeisiä hahmoja ovat Onni Halla, Yrjö Jylhä, Uuno Kailas, Arvi Kivimaa, P. Mustapää, Olavi Paavolainen, Ilmari Pimiä, Elina Vaara, Erkki ja Katri Vala, Mika Waltari ja Lauri Viljanen. Heidän lisäkseen tapaamme ryhmään väljemmin liittyneitä, kirjailijoita, taiteilijoita ja kriitikoita.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONTARIO

TILATKAA VAPAUS!

Tuli tuhosi rakennuksen Larch kadulla

Sunnuntai-iltana syttyi tulipalo Sudburyssa Larch kadulla sijaitsevassa rakennuksessa, jossa oli n.s. uloskuljetusravintola, partiolaisten toimipaikka, credit union konttori ja Sudburyn terveysviraston vesien saastutuskontrollikeskus, tuhoten rakennuksen kokonaan ennenkuin palokunta ehti sitä sammuttamaan.

Tuli oli alkanut ravintolan keittiössä ja palokuntalaiset arvelevat palamaan syttyneen rasvan aiheuttaneen sen.

Korvaamaton vahinko aiheutui palosta terveysyksikön osastolle. Neljän—viiden vuoden koetilastot alueen vesistöjen puhtaudesta tuhoutui, ja myös suunnitelmat kaupungin likaviemärilaitoksesta, sanoi yleinen pääterveystarkastaja Jim Sandul.

Tulen aiheuttaman vahingon suuruudesta ei vielä ole tietoa.

Alueen liikenne "hiljainen" teiden levittämiskannalta

Toiveet no. 69 etelään ja 17 länteen johtavien maanteiden saamiseksi neljän ajokaistan levyisiksi, on rauennut ainakin toistaiseksi.

Maantieministeri George E. Gomme on sanonut että liikenne Sudburyn rajan ulkopuolella ei ole kyllin raskas, että sellainen olisi tarpeellista. Hän mainitsi erikoisesti nämä kaksi tietä joiden hetikohtaisesta leventämisestä on viime aikoina käyty kovaa kampanjaa. Gomme sanoo, että keskimääräinen liikenne French Riveriltä Wanupiin vaihtelee 2,000—2,500 välillä päivittäin nousten kesäaikana 4,000:een. Wanupista Sudburyn rajalle on se 10—15 prosenttia korkeampi. Hän huomauttaa vertailun vuoksi, että maakunnan toisilla kahden ajoväylän teillä on paljon raskaampi liikenne ja sujuu tyydyttävästi.

Hän sanoo kuitenkin no. 69 maantien saavan etusijan sitten kun levitystasoista päätetään. No. 17 valtatie Livelystä Copper Cliffiin on raskaamman kuormitettu, 7,500—8,500 ajokkia päivittäin, ja tämän välin levitys tulee tapahtumaan lähitulevaisuudessa.

Maantiedepartmentin alueen suunnitteluinsinööri, Peter Billings sanoi heinäkuussa, että ottaen huomioon kaikki tarpeelliset valmistelut, on tie käyttökunnossa aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua.

— **NEUVOSTOLIITOSSA** on kehitetty uusi rokote tuhkarokkoa vastaan. Neuvostoliittolainen virologi Mihail Tshumakov väittää, että tämän uuden rokotteen avulla pystytään hävittämään tuhkarokko kokonaan.

Suomalainen autokorjaamo

D. G. MOTORS

PAUL LUOMA

Erikoistunut automaattisiin vaihteisiin
Yleistä autokorjausta

KAIKKI TYÖ TAATAAN

KOHTUULLISET TAKSAT

Puhelin 674-0988, kotiin 694-4387
387 Bessie Street, Sudbury, Ont.

Hienoja
LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA
Kohtuuhinnalla
VALITTU VALIKOIMA

Espanola Furniture & Appliances

KARL. A. NIEMI, omist.

Puh. 869-2321

175 Station St. Espanola, Ont.

KAIKENLAISTA

PUUTAVARAA ja RAKENNUS-TARPEITA

SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA kohtuullisin hinnoin

RICHARD LAKE LUMBER & Builders Supply Ltd.

PUH. 673-8487

Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Työväen historiaa laulujen muodossa CBCn televisiossa

Tänä sunnuntaina esitetään CBC:n televisionin välityksellä Canadan ammattiyhdistysliikkeen lyhyt historia laulujen muodossa, jotka ovat ylläpitäneet työläisten toiveita asemansa paranemisesta niiden rikkauksien avulla, mitä he tuottavat. Ohjelma alkaa kello 10 ip. (edt) ja 11 ip. (adt).

Tämän värikuvan isäntänä toimii J. Frank Willis ja ohjelman tähtiosalla esiintyvät The Travellers yhtye (— Simone Johnston, Jerry Gray, Joe Lawrence ja Ray Woodley) — jotka esiintyvät nyt lakossa oleville työläisille Torontossa. Ohjelmassa kerrotaan olevan m.m. Utahissa teloitetuksi tulleen tunnetun ruotsalaisamerikkalaisen työväenmiehen Joe Hillin lauluja.

Ida Lagerbom kuoli sunnuntaina

Sudburyn seudulla 44 vuotta asunut Ida Lagerbom o.s. Steinberg, kuoli Sudburyn General sairaalassa sunnuntai-iltana elokuun 27 pnä 1967.

Hän oli sairastanut pitemmän aikaa ja oli kuollessaan 64-vuotias. Ida Lagerbomia lähinnä suremaan jäi: miehensä Einar Lagerbom Sudburyssa, poika Ernest (Eino) Rautio Kitchenerissä ja kolme lastenlasta, Gail, Wendy ja David sekä kolme siskoa Suomessa.

Vainaja lepää Lougheedin hautaustoimiston kappelissa ja ystävät voivat vierailla jälkeen kello 7.30 maanantaina.

Hautaustoimitus suoritetaan kappelissa tiistaina elokuun 29 pnä klo 11 ap. ja haudataan perhehautaan Toronton Mount Pleasant hautausmaahan keskiviikkona kello 11 ap.

Metsäpaloja riehuu edelleen USAssa

Missoula, Mont. — Epätoivon vimmalla työskentelevät palonsammuttajat menettivät sunnuntaina aikaisemmin saavuttamansa tilanteen paranemisen kun metsäpalojen liekit syttyivät tuleen uusia arvokkaita metsäalueita.

Viiden osavaltion metsänvartijaviranomaiset antoivat sääsuhteiden lämmittyä uusia vakavia palovaroituksia.

Viranomaiset arvioivat liekkien tuhonneen 112,000 eekkerinalaa metsää noin kahden viikon aikana. Palojen arvellaan saaneen alkunsa salamaniskuista. Nyt vallitsevaa tilannetta on verrattu vuoden 1910 olosuhteisiin, jolloin tulipalo tuhosi suurimman osan Idahosta ja Länsi-Montanasta. Suurimpana vaikeutena palonsammuttajien kannalta katsoen on se kun metsäpaloja on samanaikaisesti monissa paikoissa ja palot riehuvat alueille, minne on vaikea kuljettaa sammutusvälineitä.

Lähes 9.000 miestä käyttää palonsammutustyössä lapioita, kemikaleja, vesipommituslentokoneita, helikoptereita. Paloja on Idahoussa, Montanassa, Oregonissa, Washingtonissa ja Kaliforniassa. Viranomaiset arvelevat, että joitakin näistä paloista ei saada sammutetuksi ennen kuin vasta syyssateiden tultua.

Papandreouta vastaan syyte maanpetoksesta

Ateena. — Maanantaina julkaistujen tietojen mukaan Kreikan yhtä entistä ministeriä 49-vuotiasta Andreau Papandreoua ja kymmentä muuta henkilöä vastaan aiotaan nostaa syytös "salavehkeilystä maanpetoksen suorittamiseksi."

Mr. Papandreoua syytetään osallistumisesta salavehkeilyyn kuningasvallan kukistamiseksi. Hän on ollut pidätettynä huhtikuun 21 päivän vallankaappauksesta alkaen.

Papandreou, entinen Yhdysvaltain kansalainen, oli pääministeri George Papandreoun (isänsä) hallituksessa taloussuunnittelun ministerinä.

Edullisin aika OSTAA

1967 FORD

ERIKOISHINNALLA

"Pick-up" trokeja

ERIKOISKAUPALLA

Kiirehtikää!
SULO HEINO
tarjoaa Teille edullisen palvelun

McLEOD MOTORS

65 Larch St. Sudbury

22. 24. 26. 29.

Ministeri Bourguiba kotimatkalle

Ulkoministeri Bourguiba seurueineen lähti Suomesta paluumatkalle kotimaahansa viikon kestäneeltä viralliselta vierailulta. Suomalaisen virkaveljensä lahjana hän vei mukanaan taiteilija Timo Sarpanevan Finlandia-sarjan lasisen patsaan.

Koko seurue vei lisäksi mukanaan voimakkaan kiinnostuksen suomalaiseen saunaan. Joka päivä oli Königstedtin sauna lämmitetty ja innokkaimmin sen makoisista löylyistä nauttivat tunisialaiset. Vielä maanantaina, viimeisenä vierailupäivänä, he kiirehtivät kaupunkikierroksen jälkeen saunomaan.

Varhain tiistaiaamuna haki vierailun isäntä ministeri Karjalainen tunisialaiset vieraansa Königstedtin kartanosta ja saattoi heidät Helsingin lentoasemalle. Hyvästijättö oli sydämellinen ja molemmin puolin toivotettiin näkemiin. Uusi kohtaaminen tapahtuukin melko pian eli kuten virallisessa tiedonannossa sanottiin: "mahdollisimman sopivan läheisen ajankohdan tullen".

USAn natsikomentaja ammuttiin kuoliaaksi

(Jatkoa sivulta 1)

mien ihmisiä sekä kaikkia muitakin jotka olivat eri mieltä hänen kanssaan. Hän sanoi natsien nousevan Yhdysvalloissa valtaan 1972 ja silloin piti suoritettaman tarpeelliset "oikeuskuulustelut" mainittujen vähemmistöryhmien keskuudessa ja pantava kuolemantuomiot täytäntöön aito natsilaiseen tapaan.

Rockwell oli 49-vuotias. Kukaan ajatteleva ihminen ei kaiketi hänen kuolemaansa sure, mutta moista terroritekoa ei kultenkaan voida hyväksyä, sillä se ei heikennä avoimesti natseina esiintyvien asemaa, vaan mieluimminkin voimistuttaa sitä tekemällä sellaisesta miehestä kuin Rockwellista jonkiplaisen "marttyyrin" tai ehkä oikein "sankarin" suppeitten kannattajajoukkojensa keskuudessa.

Thomson-ryhmä osti 12 lehteä $70 milj. hinnasta

Canton, Ohio. — Thomson sanomalehtiryhmä on ostanut arviolta $70 miljoonan hinnasta Brush-Moore Newspaper Inc. kustantamat 12 sanomalehteä, tiedoitettiin viime perjantaina.

Tätä pidetään Yhdysvaltain sanomalehdistön historian suurimpana sanomalehtikauppana.

Thomsonin kontrolliin nyt joutuneiden lehtien yhteenlaskettu levikki on 540,000.

Tiberista pakolaisia Intiaan

Bijnor, Intia. — Täällä julkaistujen tietojen mukaan on satoja tibettiläisiä paennut punaisten vartiomiesten toimenpiteitä niiden yrittäessä puhdistaa tibettiläisiä Maon ajatkusilla.

Lähes 500 pakolaista on tullut Himalajan yli Intiaan ja heidän kerrotaan väittävän, että paljon muita tulisi, jos pääsisivät rajavartioiden ohi.

Kristityn ja hippyn ero

Guelph, Ont. — Rev. Margaret Errey, Suttonista, Que. veti täällä lauantaina pidetyssä Yhdistyneen kirkon naisten konferenssissa filosofisen linjan "hippyjen" ja "kristittyjen" välille.

"Hippyt haluavat olla vapaita ja tehdä mitä tahtovat", hän sanoi. "Kristityt ovat vapaita tekemään mitä heidän täytyy tehdä."

Uivat kalatehtaat syrjäyttävät troolarit

Riika. — Latvian voutuinen kalansaalis tulee kohoamaan 10,000—15,000 tonnilla sitten kun sen uusi 20. uiva kalanjalostustehdas valmistuu. Nykyisin Latvian uivat kalatehtaat pyytävät noin 140,000 tonnia kalaa vuodessa, mikä on kolmannes koko Latvian saaliista. Näiden uusien alusten avulla on avautunut uusia pyyntialueita Barentsin merellä. Huippuvuorten rannikolla sekä Etelä-Atlantilla ja Intian valtamerellä. Jäädytysalukset voivat olla pyyntimatkalla vain kaksi tai kolme kuukautta, mutta uivat tehtaat voivat harjoittaa itsenäistä pyyntiä valtamerellä yli puoli vuotta. Lähivuosina tällaisten alusten määrä kohoaa 30:een ja ne syrjäyttävät kokonaan keskimittaiset troolarit ja jäädytysalukset.

NL:n sotalaivat yhä välimerellä

Kairo — Tiedot, joiden mukaan 11. heinäkuuta Aleksandriaan saapuneet neuvostoliittolaiset sota-alukset olisivat lähteneet satamasta kumottiin virallisesti.

Muuan virallinen edustaja kertoi, että saapumisensa jälkeen laivat ovat tehneet lyhyitä matkoja merelle, mutta ne ovat palanneet joka kerta takaisin Aleksandriaan.

PERHEEN NUOREMMILLE

Horsemanship
PART IV

By HELVI TAULU

RIDING A HORSE
SADDLING AND BRIDLING

Before you attempt to saddle or bridle your horse, try and find out a little about the tack. Find out the parts of a saddle and bridle. Its easy to learn them. Here Helvi has a picture of a saddle and bridle and names of the different parts of each.

BRINGING YOUR HORSE IN

When you go to get your horse (if he's pastured) approach him slowly and its always a good thing to have a tin of oats along. This will help to catch him, because the oats will keep his mind centered on food. Talk softly and approach him from the front and "near" side left side). Give the oats to him and keep talking while placing the halter or rope over his neck. When he's finished the oats finish adjusting the halter. Lead the horse by having your right hand at least a foot away from his chin, your left holding the remainder of the rope Don't look back, because some horses refuse to be led if the person looks back at them. Take him to the stable and groom him thoroughly. When you tie him up preferably tie him with a slip knot, because in this way you will be able to release him quickly, lest he should shy or be frightened by something.

BRIDLING

Approach your horse quietly and place the reins over the horses neck. You can now remove the halter. Take the head piece in your right hand and slide your left hand under his nose, with the bit resting on your first finger and thrumb. Place your first finger between his lips and as he opens his mouth guide the bit into it gently. Pull the headpiece over his ears and adjust it. Do not do up the throat lash tightly. Smooth his mane and forelock and check the browband to see that its not twisted. Tie the horse up but never with the reins.

(Continued)

★ ★ ★

Lorna Has Been To Toronto

Dear Irja-täti, boys and girls.

Hella everyone. I just returned from my uncle Ray's wedding in Toronto. It was real nice. This is the first time that I've been there and is Toronto ever big.

The bride looked just beautiful in her long gown. All the bridesmaids had on long shrimp colored gowns. My aunt Helen Hunnakko was one of the bridesmaids. The bride's name is Minerva. The groom and ushers all wore white tuxedos.

At the wedding we met Pat Hunnakko. Her last name is the same as my mother's maiden name.

On Sunday I went to see the new City Hall and boy is it ever nice. The fountain outside was really beautiful.

Well that's all I can think of that was worth writing about. Bye for now and you should be hearing from me sometime after school begins.

Lorna Maki
Nolalu

★ ★ ★

Vickie Was On A Trip to Calgary and Banff

Dear Irja-täti, boys and girls.

My summer holidays have been wonderful. First of all I hope that everyone else had nice holidays.

I passed into grade eight this year with a diploma. The school I will go to will be much larger than the last one that I went to. It is the Maple Ridge Secondary School. The grades go from eight to twelve.

My sister and I go swimming almost every week. The weather here has been very hot all summer. There are fire hazard warnings all over. A couple of weeks ago Lori and I went to our grandparents for a week. We went swimming and on picnics, and also swam in our grandparents swimming pool.

This is one of the most exciting things that happened to me this summer. All my family went to Banff and Calgary. We went by train which was my first time. First we went to Calgary. We went to the zoo there where there were animals I had never seen before. Some of them were zebras, camels, mountain goats, wild wolves, etc. We were in Calgary for a few days and then we went on to Banff. At Banff we went to the wax museum. We came home a day ago.

Well my letter is quite long so I'll end it here. Happy holidays everyone

Vickie Male
Haney, B. C. —

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls.

Today we have letters from Vickie Male and Lorna Mäki. Thanks girls for writing and telling us about your different trips.

Vickie and Lorie had been on a trip to Calgary and Banff while Lorna had been to Toronto.

This was Vickie's and Lorie's first train trip, which can be very enjoyable, especially through the Rocky Mountains.

Lorna kept her promise about writing us and telling about her Toronto trip. Yes the new Toronto City Hall is very impressive. It makes one proud that it was a Finnish architect who designed it.

Now some of you others do write and tell us about your holidays and until next week again kuulemiin.

Irja-täti.

KUOLLUT

IDA (RAUTIO) LAGERBOM
(o.s. Steinberg)

kuoli Sudbury General-sairaalassa sunnuntai-iltana, elokuun 27 pnä 1967, ollen 64 vuoden ikäinen. Ensimmäinen miehensä Onni E. Rautio kuoli aikaisemmin maalisk. 1950. Suremaan lähinnä jäi hänen miehensä Einar Lagerbom, 472 Haig St. Sudbury, poikansa Ernest (Eino) O. Rautio, Kitchenerissa, lastenlapset Gail, Wendy ja David myös kolme siskoa Suomessa.

Hautajaiset toimitettiin Lougheedin hautaustoimiston kappelissa, tiist. elokuun 29 p. 1967, klo 11 ap., haudataan keskiv. klo 11 ap. Mount Pleasant hautausmaahan Torontossa.

Tehkää Suomi-matkanne

Baltic Steamship Lines

uudella matkustajalaivalla

'Alexandr Pushkin'

Montrealista Helsinkiin ilman mitään vaihtoja

Kulkuvuorot Montrealista:
SYYSKUUN 19
LOKAKUUN 23

Kulkuvuorot Helsingistä:
SYYSKUUN 4
LOKAKUUN 8

Kaikilla matkoilla laiva poikkeaa Helsingissä. Siis matkalla ei ole mitään vaihtoja, vaan samassa laivassa matkan päämäärään asti.

Halvin turistiluokan kesäkauden lipun hinta Montrealista Helsinkiin U.S. $312.00.

Tehkää paikkatilauksenne heti osoitteella:

VAPAUS TRAVEL AGENCY

P.O. Box 69 Sudbury, Ont.

KEITTOKIRJA JOKA INNOSTAA NOPEAAN JA HERKULLISEEN RUOANLAITTOON

HYVÄÄ RUOKAA

Koko: 7¾" x 10½", käsittäen 534 sivua
351 valokuvaa — 16 herkullista värikuvataulua
HINTA SID. $13.50

HYVÄÄ RUOKAA on perustava opas nykykodin keittiöön. Sen resepteihin sisältyy arkiruokia ja juhlaruokia, kansallisia ruokalajeja ja vieraiden maiden erikoisuuksia, ravitsevia kodin ruokia, nopeita pikkuherkkuja illanistujaisiin, dieettiruokia — sekä taloudellisia ruokia laihan kukkaron päiviksi.

HYVÄÄ RUOKAA on oikotie taitavaan ruoanlaittoon. Sen joka reseptissä opetetaan kädestä pitäen eräitä ruoanlaiton 'peruskikkoja'. Lihan, kalan sekä muiden ruoka-aineiden valinnassa ja käsittelyssä annetaan tehokas pikakurssi.

Se on oikea opas keittiöönne koko elämänne ajaksi!

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

P. O. BOX 69 SUDBURY, ONT.